

ΗΘΙΚΟΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Γ. Κ. ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑΚΙΣ

Πτυχ. ἱερὸς ἐν ΒΑΜΩ Κρήτης

ΝΕΑ ΖΩΗ

ΜΗΝΑΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

Ἡμετέριος Ἀρ. 26

«Τὸ γράμμα ἀποκτείνει, τὸ δὲ πνεῦμα ζωοποιεῖ» (Β' Κορ. γ. β.)

ΕΞ ΑΦΟΡΜΗΣ ΜΙΑΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ΜΟΥ

Ἀγαπητέ μου συμπεριβύττει,

Ἡ «ΝΕΑ ΖΩΗ», εἰς τὴν ὁποίαν εἶθε ὁ θεὸς νεότητα καὶ ζωὴν νὰ χαρίζῃ, δις τελευταίως ἡσχολήθη μὲ ἐν ἀτομικὸν γράμμα μου πρὸς τὸν γείτονα συνάδελφόν μου, προτρέψαντά με νὰ λάβω μέρος εἰς τὴν περὶ ἱσρατικῶν πρωτείων συζήτησιν εἰς τὴν ὁποίαν καὶ οἱ ἐν Ἀθήναις ἐνδιαφερόμενοι ἐπανειλημμένως μὲ παρεκίνησαν. Ἡ πρὸς τὸν συνάδελφόν μου ἀπάντησίς μου (διὰ τὰς ἐν τῷ τύπῳ περιπετείας, τῆς ὁποίας ἐγὼ δὲν εὐθύνομαι) ὑπῆρξεν ἀρνητική. Τῷ εἶπα ὅτι δὲν λαμβάνω δημοσίᾳ μέρος εἰς τοιαύτην συζήτησιν. Καὶ δὲν ἔλαβον. Ἄν ἐγνώριζε τὴν λεπτομέρειαν ταύτην ὁ ἐν τῷ «Λαφ» τῶν Χανίων γράψας κ. Β. Π. δὲν θὰ μὲ ἐπέκρινεν ὡς ἀντιφάσκοντα. Ἐτερον τὸ ἀνταλλάσσειν ἰδιωτικὰς κλειστάς ἐπιστολάς μετὰ φίλου ἐπὶ ζητήματος ἐγερθέντος καὶ ἕτερον τὸ δημοσίᾳ καὶ ἀπὸ τῶν στηλῶν τῶν ἡμερησίων παρουσιάζεσθαι, ὅπερ ἐγὼ ἐξ ἑμαυτοῦ δὲν ἔπραξα.

Ἡ ἐπιστολή μου ἐν τούτοις ἐκ χριστιανικωτάτης προθέσεως τοῦ λαβόντος αὐτὴν ἐδημοσιεύθη. Ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ «Ι. Συνδέσμῳ, συνηδελφωμένη μετὰ παρομοίας ἐπιστολῆς τοῦ πρὸς ὃν ἐγράφη, ὅστις καὶ αὐτὸς δι' ὁμοίου εὐαγγελικοῦ ὅρους προέτρεπε τοὺς συζητοῦντας νὰ ἀφήσουν συζήτησιν οὐ μόνον ἄσκοπον, ἀλλὰ καὶ ἐπιζήμιον εἰς τὴν υπόληψιν τοῦ ἱερατείου, περὶ τοιαῦτα ταπεινὰ καταγινομένου, ἀντὶ νὰ σκεφθῇ τὰ ὑψηλότερα καὶ ὠφελιμώτερα. Τοιοῦτοτρόπως δύο ἐπιστολαὶ ἐδημοσιεύθησαν ἡνωμένως ἐν τῷ «Ι. Συνδέσμῳ, μία προερχομένη παρ' ἐγγάμου ἱερέως, ἄλλη παρ' ἀρχιμανδρίτου καὶ αἱ δύο δὲ ἕνα σκοπὸν προὔτιθεντο: τὴν εἰρηνοποίησιν. Πῶς γίνεται ἡ εἰρηνοποίησις; ἐρωτῶ καὶ σᾶς καὶ τὸν κ. Β. Π. Διὰ τῆς ὑποστηρίξεως καὶ διαπλατύνσεως πραγματικῶν ἢ καὶ φανταστικῶν δικαιωμάτων; ἢ διὰ τῆς ταπεινόφρονος ὑποχωρήσεως, τὴν ὁποίαν μᾶς συνιστᾷ ἡ θρησκεία τοῦ Χρι-

στοῦ; Ἐγὼ ἔκαμα μίαν εὐγενῆ χειρονομίαν καὶ εἶπα: «Προηγῆθητε σεῖς οἱ ἄγαμοι. Ἀναγνωρίζω τὰς ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας ἐκδουλεύσεις σας. Εἰσθε οἱ στεφανίται τῆς παρθενίας. Ἡμεῖς θὰ ἀκολουθήσωμεν κατόπιν ἀπὸ σας». Δὲν νομίζεις, ἀδελφέ μου, ὅτι ἐὰν ὅλοι μας τοῦ αὐτοῦ πνεύματος ἐνεφορούμεθα, ζήτημα περὶ πρωτοκαθεδριῶν δὲν θὰ ὑπῆρχε;

Ναί· μοὶ ἀπαντᾷτε· ἀλλὰ σὺ εἶσαι λίαν ἐνδοτικός. Θυσιάζεις τὰ συμφέροντα τῶν ἐγγάμων κληρικῶν εἰς τοὺς ὁποίους καὶ σὺ ἀνήκεις. Παραμορφώνεις τὴν ἀλήθειαν. Ἀνυψῶνεις τὴν παρθενίαν ὑπὲρ τὸν γάμον. Ἀγνοεῖς ὅτι αὐτὸ τὸ συμφέρον τῆς Ἑλληνικῆς μας Ἐκκλησίας ἀπαιτεῖ νὰ εἶνε ὁ κληρὸς ἐγγάμος. Δὲν βλέπεις τὴν ἀκαρπία τῶν ἀρχιμανδριτῶν καὶ ἐπισκόπων, συσσωρευσάντων ἐν ἑαυτοῖς ὅλους τοὺς τίτλους καὶ μηδὲ ὀλίγα ψυχὰ ἐπιτρεψάντων εἰς ἡμᾶς. Δὲν καταλαμβάνεις ὅτι τότε θὰ λάμψῃ ὁ χρυσοῦς αἰὼν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μας ὅταν ὁ γάμος εἰς ὅλους τοὺς κληρικούς μας ἀνεξαιρέτως ἐπιβληθῇ.

Ἀδελφέ μου! Δὲν θυσιάζω τὰ συμφέροντα τοῦ ἐγγάμου ἱερατείου. Ἐχὼ ἀρκετὸν νοῦν, μὲ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ, ὥστε νὰ καταλαμβάνω ὅτι τίποτε ἀπολύτως δὲν θὰ προστεθῇ εἰς τὴν ἀξίαν ἐνὸς ἱερέως, ἂν κατὰ τὴν εἰσοδὸν τοῦ ἐσπερινοῦ θὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὴν διακονικὴν πύλην πρῶτος ἢ δεύτερος ἢ τρίτος διὰ νὰ σταθῇ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ναοῦ καὶ ψάλλῃ τὸ «Φῶς Ἰλαρόν». Μὲ διδάσκει ἡ προγονικὴ ἱστορία, καθ' ἣν τῶν Λακεδαιμονίων ἐν Πλαταιαῖς ἀξιούντων νὰ καταλάβωσι τὴν πρώτην θέσιν ἐν τῇ μάχῃ καὶ γίνονται κάτοχοι τοῦ ἀριστεροῦ κέρατος, ὁ Ἀριστείδης ἐκπροσωπῶν τοὺς Ἀθηναίους, τοῖς εἶπεν: «Ἡ θέσις οὔτε ἀφαιρεῖ, οὔτε δίδει τὴν ἀνδρείαν. Εἰς οἵανδήποτε θέσιν καὶ ἂν μᾶς τάξετε, θὰ προσπαθήσωμεν νὰ κάμωμεν τὸ καθήκόν μας». Οὔτε ἔδωκά ποτε σημασίαν εἰς πρωτεφανίσεις καὶ κενόθεν τίτλους καὶ γελοῖα παράσημα, οὔτε θὰ δώσω. Μεταξὺ τῶν Κάρων καὶ Οὔτεντότων ὑπάρχουν γυμνοὶ τινες ἄγριοι, φέροντες ἀνηρημένον ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ μετάλλιον σχήματος ὁλοκλήρου δίσκου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἶνε ἀνα-

γεγραμμένον «Ὁ βασιλεὺς Τζίμης», «Ὁ ἱμπεράτωρ Τζώρτζης» καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς. Σεμνύνονται δὲ λίαν ἐπὶ τῷ λευκοσιδηρίῳ μεταλλάξαι καὶ φαντάζονται [ὅτι ὅλη ἡ οἰκουμένη εἶνε ὑπὸ τῶν τῶν. Ἀλλ' ἐγώ, ἀδελφέ, (διὰ τὰ ἀντιστρέφω γνωστὸν λόγιον τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος) προτιμῶ νὰ εἶμαι ὁ ὁ τελευταῖος πραγματικὸς παπᾶς παρὰ ὁ μεγαλύτερος ψευτοπρωτοπρεσβύτερος. Ἡ Ἐκκλησία μας, τύπους εἰς τοὺς τύπους ἐπιπροσθέτουσα καὶ ὁφείλια ἐπὶ ὁφείλων, πλησιάζει νὰ λησμονήσῃ τὴν εὐαγγελικὴν ἀπλότητα. Ἐπίσκοπος, πρεσβύτερος καὶ διάκονος εἶνε οἱ τρεῖς βαθμοὶ τῆς Ἱερωσύνης, ὡς ἀπὸ τῆς Κ. Διαθήκης ἀνακύπτουν. Ἀλλ' ἡμεῖς, ἀφοῦ ἐκάμαμεν τὸν ἐπίσκοπον ἀφανῆ κάτω ἀπὸ τοὺς μητροπολίτας καὶ ἀρχιεπισκόπους μας, οἵτινες ἐπ' ἐσχάτων ἐγενικεύθησαν, προσπαθοῦμεν καὶ τὸν πρεσβύτερον νὰ ἐξαφανίσωμεν μετὰ τοὺς ὅλον ἐν γενικευομένους πρωτοπρεσβυτέρους μας, οἰκονόμους μας, ἀρχιμανδρίτας μας καὶ λοιπούς. Ὅπως βεβδίζομεν, θὰ ἔλθῃ ἡμέρα, κατὰ τὴν ὁποίαν καὶ οἱ κανδηλανάπαι θὰ φορέσουν κορώναν καὶ θὰ τιλοφοροῦνται Πατριάρχαι. Δι' αὐτό, ὅσοι πονοῦμεν τὴν Ἐκκλησίαν πρέπει νὰ τῆς ἀνακόψωμεν τὸν κατήφορον τοῦτον διὰ τοὺς πρὸς τοὺς κενοὺς τίτλους περιφρονήσεώς μας καὶ διὰ τῆς ἐξυψώσεως τῶν ἀρχικῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ τίτλων ἐν ἔργοις Πνεύματος καὶ δράσει κοινωφελεί.

Ταῦτα γράφων δὲν ἐννοῶ ὅτι ἀπορρίπτω τὴν ὑφισταμένην ἐν τῇ Ἱερωσύνῃ ταξιαρχίαν. Πολλοὺ γε καὶ δεῖ! Κατακρίνω ὅμως τὸ πνεῦμα τῆς φιλοπρωτείας καὶ ἐξωτερικῆς αἴγλης, μετὰ τὴν ὁποίαν προσπαθοῦν νὰ καλυφθοῦν πολλοὶ πνευματικαὶ μηδαμινότητες. Ἡ Ἐκκλησία μας δὲν θὰ ἔχανεν, ἐὰν τὰ 9)10 τῶν σημερινῶν μας μητροπολιτῶν καὶ ἀρχιεπισκόπων παρέμενον ἐν τῷ ἱερατικῷ βαθμῷ ὡς κληρὸς ἐνοριακός. Οὕτω καὶ τὸ ἐπισκοπικὸν ἀξίωμα θὰ ἀνυψοῦτο εἰς τὴν ἐμπρέπουσαν θέσιν, καὶ ὁ ἱερατικὸς βαθμὸς θὰ ἐξευγενίζετο δεχόμενος εἰς τοὺς κόλπους τοῦ εὐγενέστερα στοιχείου καὶ φροντὶς ἴσως πλειότερα θὰ κατεβάλλετο περὶ τῆς ἀξιοπρεπεστερᾶς τῶν ἐφημερίων συντηρήσεως, οἵτινες εἶνε ὁ καθ' αὐτὸ ἐκκλησιαστικὸς στρατός. Ἀλλ' ἂν ἀφ' ἐνὸς κατακρίνω τὴν ὑπερεξόγκωσιν τῆς ἐπισκοπικῆς σφαίρας καὶ τὴν προϊοῦσαν ἀποξήρανσιν καὶ ἰσχνανσιν τῆς ἱερατικῆς, ἂν ἀφ' ἐνὸς ἀναγνωρίζω ὅτι πρέπει νὰ ληφθῇ φροντὶς καὶ περὶ τῆς οἰκονομικῆς εὐεξίας καὶ περὶ τῆς ἐπιστημονικῆς καταρτίσεως τῶν ἱερέων μας, ἄλλως δὲν θὰ διεξαχθῇ ἡ μάχη μετὰ στρατηγούς

μόνον, ὅσον τέλειοι καὶ ἂν εἶνε, ἀφ' ἑτέρου καὶ δὲν παραδέχομαι ὅτι ἡ ὁλικὴ εὐημερία καὶ ἡ μεταποίησις ὅλων ἀνεξαιρέτως τῶν κληρικῶν μας εἰς οἰκογενειάρχας θὰ μᾶς παράσχουν τὸν ἀριστον κληρὸν. Ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ ἐντός σας, δύνασθε, καὶ μετὰ τὸν τακτικώτερον μισθὸν τὸν ὁποῖον λαμβάνετε, νὰ εἰσθε δοῦλος ἀνενηθουσίαστος καὶ ἀδρανής. Ὁ δὲ γενικὸς γάμος τῶν κληρικῶν καὶ τῶν τριῶν βαθμῶν συμπεριλαμβανομένων, ἐπὶ ἀποσκορακίσαι τῆς παρθενίας καὶ περιφρονήσῃ αὐτῆς ὡς ἀφυσίκου καὶ ἀχρήστου δὲν εἶνε ὁ δρόμος, ὁ ἄγων πρὸς τὴν ἐκκλησιαστικὴν μας ἀνόρθωσιν.

Κατάχρησις βεβαίως τοῦ περὶ παρθενίας θεσμοῦ καὶ ἐγένετο καὶ γίνεται. Ἀλλ' ὁ Σωτὴρ ὠμίλησεν ἐν τῷ Ἐδαγγελίῳ περὶ εὐνοῦχων, εὐνουχισάντων ἑαυτοὺς διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν καὶ προσέθηκεν: «ὁ δυνάμενος χωρεῖν χωρεῖτω». Ὁ ξηλωτὴς φίλος μου κ. Β. Π. ἀνέφερε τὴν γνώμην τοῦ ἀπ. Παύλου περὶ τῶν παρθένων, ἣν καθὼς «γνώμην» δῆθεν καὶ καθὼς ἀπὸ ἀπυστόλου ἀπορρέουσας, δὲν ὑποχρεοῦμεθα εἰς θέσιν θεσμοῦ νὰ ἀνυψώσωμεν. Δὲν ἔθιξεν ὁμοῦ καὶ τοὺς τοῦ Σωτῆρος λόγους, τοὺς οὐκ ἂν γνώμην ἐπὶ καιρικῶν δυσκολιῶν, ἀλλ' ἐντολὴν κυριακὴν αἰωνίου κύρους ἐκφράζοντας. Ἐν τῇ μόνον δόναται τις νὰ εὐχηθῇ καὶ ποθήσῃ ἐπὶ τοῦ προκειμένου: νὰ παύσῃ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ μας ἡ πληθώρα τῶν ἀγάμων. Νὰ περισταλοῦν οἱ παρθένοι εἰς τὸ ἐν τρίτον, ἥτοι εἰς τοὺς ἀληθῶς «δυναμένους χωρεῖν», ὅχι εἰς τοὺς χωροῦντας κατὰ τὰ προσχήματα. Νὰ κατανοηθῇ ὅτι, ἀφοῦ ἡ παρθενία εἶνε τελειότερος τρόπος βίου καὶ ἀγγελικώτερος διαγωγή, ἄρα πρέπει νὰ μὴ εἶνε κοινόν τι καὶ εὐθυνδὸν ἐμπόρευμα. Νὰ διανοιχθῶσιν ὅλα τὰ στάδια εἰς τοὺς ἐγγάμους, διὰ νὰ κεντρίζωνται καὶ οὕτοι ὑπὸ φιλοτιμίας. Νὰ λαμβάνωνται καὶ ἐκ τῶν ἐγγάμων κληρικῶν ἐπίσκοποι καὶ ἐκ τῶν ἀγάμων διὰ νὰ μὴ ἐξάγεται τὸ συμπέρασμα ὅτι τὴν παρθενίαν ἀκολουθοῦν οἱ κληρικοὶ μας ὅχι διὰ τὴν παρθενίαν, ἀλλ' ὡς ἀναβολέα πρὸς τὴν τοῦ ἀρχιερατικοῦ ἵππου ἀνάβασιν.

Ἐνῶ ὁμοῦ πρὸς τὸ σημεῖον τοῦτο πρέπει νὰ κατατείνουν αἱ εὐχαὶ μας καὶ αὐτὸ νὰ εἶνε τὸ μελλοντικὸν πρόγραμμά μας, ὅπως τεθῶσιν τὰ πρᾶγματα εἰς τὴν θέσιν τῶν, δὲν πρέπει ἀφ' ἑτέρου καὶ νὰ παραβλέπωμεν τὴν σπουδαιότητα τὴν ὁποίαν διὰ φύσεις τινὰς ὑπερόχους ἡ παρθενία κέκτηται. Αὐτὴ ἡ Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία, ἥς ἡ βάσις εἶνε οὐσιωδῶς Προτεσταντικὴ καὶ πρὸς τὴν ὁποῖαν ὁ κ. Β. Π. ἀποβλέπει ὡς πρὸς σὺ-

στημα ἰδεῶδες, σέβεται τὴν μοναχικὴν ζωὴν, Καὶ μολονότι καὶ πρεσβύτεροι παρ' αὐτῇ καὶ ἐπίσκοποι εἶνε κατὰ κανόνα οἰκογενειάρχαι καὶ δύνανται νὰ ἔλθουν οἷαν ὥραν θέλουν εἰς γάμου κοινωνίαν, ἀφ' ἐτέρου κληρικοὶ παρθένοι καὶ ἐν αὐτῇ δὲν ἐλλείπουν διὰ νὰ τηρηθῇ καὶ παρ' αὐτοῖς ἡ Κυριακὴ ρῆσις περὶ τῶν δυναμένων χωρεῖν. Ὁ ἐπίσκοπος Φρήαρ, ὁ ἐπίσκοπος Γκώρ, ὁ ἐπίσκοπος τοῦ Λονδίνου, ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ὑόρκης καὶ ἐψηφισμένος Πριματός πάσης Ἀγγλίας, διὰ νὰ περιορισθῶ εἰς αὐτοὺς καὶ μόνον, εἶνε ἐπίσκοποι ἄγαμοι, εἰς τὴν ἰσοβίον παρθενίαν ἐαυτοὺς καθοσώσαντες. Τί συμβαίνει ὁμως ἐν τῷ Ἀγγλικανισμῷ; Οἱ τοιοῦτοι εἶνε πολλοὶ ὀλίγοι, ἐκλέξαντες τὸν τρόπον τοῦτον τῆς ζωῆς, ὃχι διότι ἄλλως δὲν θὰ ἐγίνοντο ἐπίσκοποι (ὡς συμβαίνει παρ' ἡμῖν) ἀλλ' ἐκ πεποιθήσεως καὶ ἐξ ἀρχῶν. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ μὲ τὰ εὐαρίθμα μοναστήρια τοῦ Ἀγγλικανισμοῦ, ἐξ ὧν ἱεραπόστολοι καὶ μάρτυρες ἀναπηδῶσι. Δύνασθε νὰ εὑρετε ἐν ἐκάστῳ αὐτῶν 80, 100, 200 δοκίμους, ἦτοι ἀνθρώπους, εἰς οὓς ἐν πάσῃ περιπτώσει ὁ γάμος εἶνε ἐλεύθερος. Πραγματικῶς ὁμως μοναχοὺς, ἀποταξαμένους τὸν κόσμον καὶ τὸν γάμον, μόλις πέντε ἢ ἕξ ἀριθμεῖ ἕκαστον μοναστήριον. Αὐτὸ σημαίνει «ἀναζήτησις τῆς οὐσίας» καὶ ὃχι «φαινομένων ἐπιδιώξεις».

Ἐμνημόνευσα τοῦ ἀρχιεπισκόπου τῆς Ὑόρκης, τοῦ μετὰ δύο ἑβδομάδας ἀναλαμβάνοντος τὰ χρέη του ὡς Ἀρχιεπισκόπου Καντερβουρίας καὶ Πρωθυεράρχου πάσης Ἀγγλίας καὶ ἐνεθυμήθην ἐν νόστιμον ἀνέκδοτον. Ἦτο ἀκόμη ἐπίσκοπος ὁ ἅγιος καὶ μελιχιώτατος οὗτος ἀνὴρ καὶ παρεκάθητο εἰς βασιλικὸν γεῦμα, ὅτε ἡ βασίλισσα Βικτωρία τὸν ἐπλησίασε καὶ τῷ εἶπε:

— Διατί δὲν ἔξαπολύνεις ἕνα—δύο ἑφημερίους ἀπὸ τὸ ἐπισκοπικὸν μέγαρόν σου καὶ δὲν λαμβάνεις ἀντ' αὐτῶν μίαν σύζυγον, διὰ νὰ σε φροντίξῃ κατ' οἶκον;

— Μεγαλειοτάτη· ἀπῆντησεν ὁ ἐπίσκοπος· εἶνε εὐκόλον νὰ ἔξαπολύσῃ τις τοὺς ἑφημερίους του, ὅταν δὲν τοῦ κάμνουν, ἀλλὰ σύζυγον, ἀποδειχθεῖσαν κακὴν δὲν ἔμπορεῖ.

Ἰδοὺ ἐν σπουδαίῳ σημείῳ, τὸ ὅποιον οἱ παρ' ἡμῖν ἐξυμνηταὶ τοῦ γενικοῦ καὶ ὑποχρεωτικοῦ τῶν κληρικῶν γάμου δὲν λαμβάνουν ὑπ' ὄψιν. Εἶνε ἀξιολύπητος βεβαίως ὁ ἱερεὺς ὁ ἐν πλήρει νεότητι ἀπολέσας τὴν σύζυγόν του καὶ ἐμποδιζόμενος νὰ ἔλθῃ εἰς β' γάμον χάριν ἰδίως τῶν μικρῶν ὀρφανῶν. Τίς τὸ ἀρνεῖται;

Ἀλλ' ἐὰν ἡ πρεσβύτερα του διαπληκτίζεται μὲ τὴν ἐνορίαν; ἐὰν εἶνε ἄσωτος, ἐὰν ἔχῃ «υἱοὺς λοιμοῦς» ὡς τὸν Ὀφνεὶ καὶ Φινεὲς, τῶν ὁποίων ἡ διαγωγή τοῦ κλείει ἀπ' ἄμβωνος τὸ στόμα; Δὲν θὰ ἦτο πολὺ προτιμότερον, ἐὰν ὁ ἱερεὺς ἔμενεν ἄγαμος; Βλέπετε, ἀδελφέ μου, ὅτι ὅλα εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον εἶνε σχετικὰ καὶ ὅτι, ἂν ἡμεῖς εἴχομεν νὰ εἰπωμέν τι κατὰ τῶν ἀγάμων ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οὐκ ὀλίγα κατ' ἡμῶν θὰ ἔλεγον.

Ὁ κ. Β. Π. ἀντικρούων με ὁμιλεῖ περὶ τῆς πνευματικῆς ἀκαρπίας τοῦ παρ' ἡμῖν ἀγάμου κλήρου. Τὴν γνώμην δὲν συμμερίζομαι. Εἰς τοὺς ἀγάμους κληρικοὺς μας χρεωστοῦμεν τὴν διατήρησιν τῆς θεησκείας καὶ τῆς γλώσσης μας. Ἐκ τῶν ἀγάμων κληρικῶν προῆλθον ὁ Πολύκαρπος, ὁ Ἰγνάτιος, ὁ Γρηγόριος, ὁ Βασίλειος, ὁ Χρυσόστομος, ὁ Φώτιος, ὅλοι οἱ μεγάλοι πατέρες. Ἀπὸ τὰς τάξεις τῶν ἀγάμων κληρικῶν ἐλήφθησαν ὁ Λούκαρις, ὁ Πατριάρχης Γρηγόριος ὁ Ε', ὁ Κορνταῆς Φώτιος, ὁ Σμύρνης Χρυσόστομος καὶ τόσοι ἄλλοι ἐθνικοὶ μας μάρτυρες. Ἀγαμοὶ κληρικοὶ ἦσαν ὁ Μεθόδιος καὶ ὁ Κύριλλος, δι' ὧν ἐξεχριστιανίσσαμεν ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες τοὺς Σλαῦους καὶ ὁ Κοσμάς ὁ Αἰτωλὸς, τοῦ ὁποίου τὴν ἱεραποστολικὴν δρᾶσιν θὰ ἐξήλενε καὶ ὁ εὐαγγελικώτερος μεταξὺ ἀγρίων Ἀγγλὸς ἢ Γερμανὸς ἢ Ἀμερικανὸς μισσιονάριος. Ἀγαμοὶ δι' ὁμοίως κληρικοὶ ἦσαν ὁ Βούλγαρις, ὁ Θεοτόκης, ὁ Βάμβας, ὁ Δούκας, ὁ Φαρμακίδης, ὁ Γαζής καὶ οἱ ὅμοιοι τῶν διδάσκαλοι τοῦ Γένους. Πρέπει νὰ ἔχῃ τις ἀποξενωθῇ ὀλοτελῶς ἀπὸ τὴν ἱστορίαν μας, διὰ νὰ κλείῃ τὰ ὁμοῖα εἰς γεγονότα οὕτω πασίδηλα.

Ἀγαπητέ μου Φραντσεσκάκη! Πολλὰ εἶχα νὰ σοι γράψω, ἀλλὰ δὲν μὲ βοηθοῦν πλέον οἱ ὀφθαλμοί μου. Κάμε δι' ἀόκνου ἐργασίας καὶ προσευχῆς τὴν Ν. ΖΩΗΝ σου ἀτρόμητον ἐξαγγελίαν τῶν θείων ἀληθειῶν. Προσπάθησον νὰ οἰκοδομήσῃς ἕνα φάρον ἐστηριγμένον ἐπὶ τοῦ Ἰ. Χριστοῦ, τοῦ Ἀκρογωνιαίου τῆς πίστεώς μας, Δείξον τὴν ἐσωτερικὴν σου ἀξίαν δι' ἔργων φωτοβόλων καὶ ἡρωϊκῶν. Καὶ ἄφες τοὺς ἄλλους νὰ προπορεύωνται καὶ ἐπιδεικνύουν τοὺς κενοὺς τίτλους των.

Manchester Ὀκτώβριος 1928

Ἐν φιλήματι ἁγίῳ
ὁ συμπρεσβύτερός σου
Κωνστ. Ν. Καλλίνικος

ΤΟ ΤΙΜΙΟΝ ΞΥΛΟΝ

ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΑΓΓΛΟΙΣ ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΑΡΜΕΝΙΟΙΣ

Εἰς τὸν «Πάνταινον» τῆς Ἀλεξανδρείας ἐδημοσιεύθη τὸ κατωτέρω σημεῖωμα περὶ Τιμίον ξύλου παρὰ τοῖς Ἀγγλοῖς καὶ τοῖς Ἀρμενίοις ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἰορδάνου κ. Τιμοθέου.

Μέρος τοῦ Τιμίου ξύλου μετηνέχθη εἰς τὴν Ἀγγλίαν ὑπὸ τοῦ St. Neot, καὶ ἐφυλάχθη ἐν τῇ Βασιλικῇ θησαυροφυλακείῳ τῆς Οὐαλίας. Τὸ τμήμα τοῦτο ἐκοσμήθη διὰ χρυσοῦ, ἀργύρου καὶ πολυτίμων λίθων, καὶ ἐν μεγάλαις ἐορταῖς προηγεῖτο τοῦ Πρίγκηπος τῆς Οὐαλίας. Τὸ λείψανον τοῦ Τιμίου ξύλου ἐκ τῆς Οὐαλίας μετηνέχθη εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἐπὶ Ἐδουάρδου τοῦ Α' καὶ κατετέθη ἐν πομπῇ ἐν Westminster Abbey λειψανοθήκῃ Τιμίου Σταυροῦ ὑπάρχει καὶ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἀγ. Λουκά ἐν Λονδίῳ.

Πολλὰ παρεξηγήσεις ἐκυκλοφόρησαν ὡς πρὸς τὸ Τίμιον ξύλον καὶ εἶναι γνωστὴ ἡ περιγραφὴ περὶ τῶν «three—decker». Ἐφ'αντάσθησαν, ὅτι ἐκ τεμαχίων τοῦ Τιμίου ξύλου δύναται νὰ κατασκευασθῇ πλοῖον καὶ νὰ ταξειδεύσῃ, κατ' ἄλλην ἐκδοσιν ἐν πλοῖον δὲν ἡδύνατο νὰ ἐμπεριλάβῃ πάντα τὰ θεωρούμενα τεμάχια τοῦ θείου ξύλου, ἢ κατ' ἄλλους, ὅτι κατασκευάζεται ἐν πολεμικὸν πλοῖον καὶ κατὰ τὸν Ἑρασμον φορητὸν πλοῖον.

Ὁ Rohault Fleury ἐμέτρησεν, ὅσα ἡδυνήθη νὰ εὕρῃ καὶ ἐκ τοῦ ἔργου του ἀποδεικνύται, ὅτι οὐδὲ τὸ ἐν τρίτον τοῦ ἀληθοῦς Σταυροῦ δύναται νὰ εὕρεθῇ ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ. Ἀλλὰ καὶ ἂν ὅλα τὰ τεμάχια ἀπετέλουν στόλον, τοῦτο θὰ ἦτο τρανὴ ἀπόδειξις, ὅτι ἡ ἄννοια νὰ φέρῃ τις τὸν σταυρὸν εἶναι ἡ πραγματικωτέρα.

Ὡς πρὸς τοὺς Ἀρμενίους ἐξηγήσαμεν πληροφωρίας παρὰ τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ Ἀρμενίου Πατριάρχου, ὅστις ἠυδόκησε νὰ γράψῃ ἡμῖν ὅτι κατὰ τὴν ἐπάνοδον τοῦ Ἡρακλείου ἐκ τῆς Περσίας ἡ Πριγκήπισσα Purgēh ἐκ τῶν Σουννιδῶν ἐξήτησεν παρὰ τοῦ Ἀυτοκράτορος τεμάχιον Τιμίου ξύλου καὶ ἐδώρθη αὐτῇ. Τεμάχια τούτου φιλάσσονται ἐτι νῦν ἐν τισὶν Ἐκκλησίαις τῆς ἐπαρχίας τῶν Σουννιδῶν τῆς παλαιᾶς Ἀρμενίας.

Ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Βασιλείου καὶ τοῦ Κωνσταντίνου εὐγενῆς Ἀρμένιος ἐκ τῆς ἐπαρχίας Moks ὑπηρέτει ἐν τῇ Ἀυτοκρατορικῇ

ὁκολουθὶα καὶ ἀπῆλανε μεγάλῃς εὐνοίας οὐ ἔνεκα ἐξήτησε τεμάχιον τοῦ Τιμίου ξύλου διὰ τὴν Μονὴν Abarangue. Ἐλαβε τὸ αἰτηθὲν καὶ μετὰ πομπῆς ἐκόμησεν αὐτὸ εἰς τὴν πατρίδα του καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ βασιλέως Senekerim καὶ ὄλων τῶν ἐπισήμων κατέθηκεν αὐτὸ τῇ 983 ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Παναγίας ἐν Abarangue. Τεμάχια τοῦ τμήματος τούτου ὑπὸ τὸ ὄνομα τῶ ἀγίου Σημεῖον εὐρίσκονται εἰς διαφόρους Ἀρμενικὰς Ἐκκλησίας καὶ Μοναστήρια. Ἐν Κωνσταντινουπόλει ἡ Ἀρμενικὴ Ἐκκλησία εἰς Σκούταρι κατ' ἀρχαίαν παράδοσιν ἔχει Τίμιον ξύλον καὶ διὰ τοῦτο ἡ Ἐκκλησία φέρει τὸ ὄνομα τοῦ Τιμίου Σταυροῦ Ἱερουσαλὴμ.

† Ἰορδάνου Τιμοθέος

Ο ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΑΣ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως κ. Βάλδουιν, παρευρεθείς κατὰ τὴν ἐτησίαν Συνέλευσιν τῆς Βρετανικῆς Βιβλικῆς Ἑταιρίας, ἐξαφώνησε λόγον, ἐκ τοῦ ὁποίου ἀποσπῶμεν τὴν ἐξῆς περικοπήν:

«Ἡ Ἁγία Γραφὴ εἰσέδυσεν εἰς τὴν ζωὴν καὶ τὴν σκέψιν τοῦ λαοῦ ἡμῶν κατὰ τὴν δεκάτην ἐβδόμην ἐκατονταετηρίδα καὶ μετεμόρφωσε τὴν καθημερινὴν αὐτοῦ πείραν καὶ ἐπέτελες τοῦτο οὐ μόνον διὰ τῆς ἐξόχου ποιότητος τῆς φιλολογίας τῆς, ἀλλὰ διότι τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ ἐπιπνέει ἐπὶ τοῦ Λόγου Του... Εἶνε ὡς ἐκρηκτικὴ ὕλη μεγίστης ἐντάσεως· ἀλλ' οὐδεὶς δύναται νὰ εἴπῃ ἢ νὰ γνωρίσῃ κατὰ ποῖον τρόπον τὸ βιβλίον τοῦτο περιοχόμενον ὅλον τὸν κόσμον εἰσῆγεν εἰς ἀναριθμήτους τάπους εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ψυχὴν νέαν ζωὴν, νέας ιδέας, νέαν ἀντίληψιν, νέαν πίστιν. Ταῦτα γίνονται ἀπαράτρητα, ἕως οὗ κάποιος λαός, ἐγγιχθῇ περισσώτερον τῶν ἄλλων ὑπὸ τοῦ Θεοῦ πυρός, καὶ τότε ἀκολουθεῖ ὡς ἀποτέλεσμα μία ἀπὸ τὰς μεγάλας ἐκείνας θεοπροφητικὰς ἀναζωπυρήσεις, ὁποῖαι ἐπανειλημμένως διὰ μέσον τῶν αἰώνων ἐξέπληξαν τὸν κόσμον καὶ ἔδωκαν νέας δυνάμεις εἰς τὴν ἀνθρωπότητα καὶ ὅσον εἶναι βέβαιον ὅτι εὐορισκόμεθα ὁμοῦ εἰς τὴν αἴθουσαν ταύτην, τόσον εἶνε βέβαιον ὅτι τοιοῦτόν τι θὰ ἐπαναληφθῇ πάλιν.

«Θὰ ἤθελα νὰ εἴπω διὰ τὸν ἑαυτὸν μου, πρὶν τελειώσω τὸν λόγον μου, ὅτι ἐὰν δὲν ἡσθάνομην ὅτι τὸ ἔργον ἡμῶν καὶ τὸ ἔργον ὄλων ὅσοι ἔχομεν τὰς αὐτὰς πεποιθήσεις καὶ τὰ αὐτὰς ιδεώδη εἴτε ἐν τῇ πολιτικῇ εἴτε ἐν τῇ κοινωνικῇ ἡμῶν δράσει, εἰς οἷον δὲ ποτε κύκλον, ἐκτελεῖται μὲ τὴν πεποίθησιν καὶ τὴν ἐλπίδα ὅτι ἔρχεται ἡμέρα, κατ' ἣν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ θὰ ἐξαπλωθῇ κατ' ὅλον τὸν κόσμον, δὲν θὰ εἶχα χαμμίαν ἐλπίδα, δὲν θὰ εἰχατίποτε ὑπὲρ τοῦ ὁποίου νὰ ἐργασθῶ, καὶ θὰ παρέδιδάτο ὑποῦργημά μου ἀπὸ σήμερον εἰς τὸν βουλούμενον νὰ τὸ ἀνάλαβῃ».

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΑΙ Ο ΣΩΚΡΑΤΗΣ

«Τὰ δύο ταῦτα ὀνόματα», λέγει ὁ Γερμανὸς θεο-

λόγος Χάρνακ, «ἀντιπροσωπεύουσι τὰς λαμπροτέρας ἀναμνήσεις τῆς ἀνθρωπότητος. Εἰς τὸν Σωκράτην δὲν ἔλαχε θέσις ἐν τῷ ἡρώϊ τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας, ἀλλ' ἡ ἱστορία ἀπέδωκεν αὐτῷ μιαν τιμὴν πολὺ μεγαλυτέραν—τὸ νὰ συνδέσῃ τὸ ὄνομά του, ἂν καὶ διὰ μέσου μακροῦ χρονικοῦ διαστήματος, μὲ τὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ». Οἱ λόγοι οὗτοι τοῦ Χάρνακ ἐκφράζουσι ἰεράλην ἱστορικὴν ἀλήθειαν. Καθ' ὅλους τοὺς αἰῶνας τοῦ Χριστιανισμοῦ, εἰς τοὺς μελετητὰς τῆς ἀνθρωπίνης σκέψεως ἔκαμε βαθεῖαν ἐντύπωσιν ἡ ὁμοιότης ὁμοῦ καὶ ἡ ἀνομοιότης μεταξὺ τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου τοῦ πάντων Ἑλλήνων σοφωτάτου καὶ τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου τοῦ Ναζωραίου Ἰησοῦ. Πολλοὶ δὲ κατὰ διαφόρους καιροὺς, ὡς ὁ Κλήμης καὶ ὁ Ὠριγένης τὸ πάλαι, ὁ Σλαϊερμάχερ, ὁ Μώρις καὶ καὶ ὁ Στάνλεϋ εἰς νεωτέρους χρόνους, προσέπαθον νὰ διακρίνωσι πραγματικὴν συγγένειαν μεταξὺ τοῦ εὐγενεστάτου νοῦς τῆς ἀρχαιότητος καὶ Ἐκείνου, ὅστις ὑπῆρξεν ὁ «χαρακτὴρ τῆς ὑποστάσεως» τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς.

Εἶναι ἐκ πρώτης ὁψέως παράδοξον ὅτι ὁ Ἀπόστολος Παῦλος οὐδαμῶς ἀναφέρει τὸν μέγαν Ἑλληνα διδάσκαλον. Καὶ ὁμοῦς ὁ Ἀπόστολος, γεννηθεὶς ἐν τῇ πόλει τῶν γραμμάτων Ταρσῷ, γνώστης τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ οὐχὶ ἄμοιρος τῆς Ἑλληνικῆς σοφίας, εἶνε ἀδύνατον νὰ μὴ ἐγτώριζε τὰ περὶ τοῦ ἀνδρὸς ἐκείνου τῶν κλεινῶν Ἀθηνῶν, ὅστις προετίμησεν τὴν ζωὴν αὐτοῦ νὰ θυσιάσῃ μᾶλλον ἢ τὴν ἀλήθειαν, ἥς ἦτο κήρυξ καὶ θεματοφύλαξ. Ὅτε δὲ ὁ Παῦλος ἐν Ἀθήναις εὐρισκόμενος «διελέγετο ἐν τῇ ἀγορᾷ κατὰ πᾶσαν ἡμέραν πρὸς τοὺς παρατυγχάνοντας» εἰς τὸ αὐτὸ ἀκριβῶς μέρος, ἐνθα πέντε αἰῶνας πρότερον ὁ Σωκράτης ἐκήρυξε τὸ ἑαυτοῦ εὐαγγέλιον τῆς αὐτογνωσίας, ἐκεῖ δὲ, ὡς ἐκεῖνος, κατηγορήθη ὡς «σπερμολόγος» καὶ «ξένων δαιμονίων καταγγελεὺς», θαυμάζομεν ἀληθῶς πῶς ἐν ἀπολογία αὐτοῦ ἐπὶ αὐτοῦ Ἀρείου Πάγου ὁ μέγας Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν οὐδεμίαν μνείαν ἐποιήσατο καὶ οὐδένα παραλληλισμὸν ἐξήγαγε τῆς θυσίας ἐκείνης τοῦ Σωκράτους ὑπὲρ τῆς ἀληθείας.

Τὴν πρώτην μνείαν τοῦ Σωκράτους εἰς Χριστιανικὸν σύγγραμμα ἀπαντῶμεν εἰς τὴν «Ἀπολογίαν» τοῦ Ἰουστίνου τοῦ μάρτυρος καὶ φιλοσόφου, ἀκμάσαντος τὸ 150 μ. Χρ. Ἐν τῇ «Ἀπολογίᾳ» ταύτῃ, τὴν ὁποῖαν συνέγραψε καὶ ὑπέβαλε πρὸς τοὺς Ρωμαίους Ἀντοκράτορας Ἀντωνίνον Πίον καὶ Μάρκον Αὐρήλιον ὁ Ἰουστίνος ὑποδεικνύει τὸν Σωκράτην ὡς **Χριστιανὸν πρὸ Χριστοῦ**. «Τὰ ἡμέτερα λοιπὸν δόγματα», λέγει, «φανερά εἶνε ὡς ἀνώτερα πάσης ἀνθρωπίνης διδασκαλίας... Ἐπειδὴ πᾶν ὅ,τι νομοθετεῖται ἢ φιλόσοφοι ὀρθῶς εἰπον, τοῦτο εἶχον ἐκ μέρους τιγὸς τοῦ Λόγου (δηλ. τῆς Θείας σοφίας). Μὴ γνωρίζοντες ὁμοῦς ὁλόκληρον τὸν Λόγον, ὅστις εἶναι ὁ Χριστὸς, πολλὰκις ἀντέφασκον πρὸς ἑαυτούς. Οἱ δὲ πρὸ τοῦ Χριστοῦ ὑπάρχοντες, ὅσκις διὰ τοῦ λόγου ἐζήτουν νὰ διδάξωσιν καὶ νὰ ἀποδείξωσι τι, ἐσώρυντο εἰς τὰ δικαστήρια ὡς ἀσεβεῖς πολυπράγμονες. Αὐτὸς δὲ Σωκράτης, ὁ πάντων αὐτῶν μᾶλλον ζελωτὴς, κατηγορήθη ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς ἐγκλήμασιν, ἐφ' οἷς κατηγορούμεθα καὶ ἡμεῖς. Διότι εἰπον κατ' αὐτοῦ ὅτι καινὰ δαιμόνια εἰσάγει καὶ οὐς ἡ πόλις νομίζει θεοὺς οὐ νομίζει... Διότι ὁ Σωκράτης ἐγνώριζεν ἐν μέρει τὸν Χριστόν, ὅστις εἶναι ὁ Λόγος ὁ κατοικῶν ἐν παντί ἀνθρώπῳ», κ.τ.λ. (Ἀπολ. β' 10).

Τὴν αὐτὴν σκέψιν εὐρίσκομεν κατόπιν καὶ παρὰ

τῷ Κλήμει τῷ Ἀλεξανδροῖ, ὅστις ἤκμασε περὶ τὰ τέλη τοῦ 2ου αἰῶνος, καὶ ὅστις ἦτο βαθὺς μύστης τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων. Ὁ μέγας οὗτος Πατὴρ τῆς Ἐκκλησίας διευκρινεῖ ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη ἱστορία εἶναι ἐνιαία, ὅπως καὶ ἡ ἀλήθεια εἶναι μία. Ἡ δὲ διὰ τῆς σοφίας μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων ὑπῆρξε «παιδαγωγὸς αὐτῶν εἰς τὸν Χριστόν» διὰ δὲ τὰ ὑψηλότερα πνεύματα τῆς Ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος, ὡς τὸν Σωκράτην, ἡ φιλοσοφία ἦτο διαθήκη ἐκ Θεοῦ.

Ἡ εὐγενὴς αὕτη ἀντίληψις τοῦ Ἰουστίνου καὶ τοῦ Κλήμεντος ἔκτοτε δὲν ἀπωλέσθη ἐν τῇ Χριστιανικῇ Ἐκκλησίᾳ, ἀλλ' ἐπανελήφθη ὑπὸ σειρᾶς ὄλης διδασκάλων αὐτῆς. Ὁ Ὠριγένης, ὁ Εὐσεβίος καὶ ὁ Ἀθανάσιος, ὁ Λαμαρτίνος, Πρίστλεϋ, ὁ Σχαιερμάχερ, ὁ Στάνλεϋ, ὁ Φάρραρ, πάντες ἠσθάνθησαν τὴν ἀλήθειαν, ἣν τόσον ὠραῖα ἐκφράζει ὁ Βίκτωρ Οὐγκώ: «Ὁ Θεὸς ὃν ὁ Σωκράτης ἐζήτει καὶ ὃν ὁ Ἰησοῦς ἐφανέρωσεν». Τί δ' ἄλλο εἶναι ἡ ἀλήθεια αὕτη εἰμὴ ἐκεῖνον τὸ ὁποῖον λέγει περὶ τοῦ Χριστοῦ ὁ Ἰωάννης: «Ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον» καὶ τὸ ὅποιον ἠγνόει καὶ ὁ Παῦλος, ὅταν παρίστα τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν θρησκείαν ὡς ψηλαφῆσαι πρὸς εὐρεσιν τοῦ Θεοῦ: «Ζητεῖν τὸν Κύριον, εἰ ἄραγε ψηλαφήσειαν αὐτὸν καὶ εὐροῖεν» (Πράξ. ιζ' 27).

Καὶ ὁμοῦς τὸ νὰ συνταυτίσωμεν τὴν διδασκαλίαν τοῦ Σωκράτους καὶ τὴν τοῦ Χριστοῦ θὰ ἦτο παρανόησις τῆς ἱστορίας καὶ σύγχυσις τῆς θρησκείας πρὸς τὴν φιλοσοφίαν. Ἐν πρώτοις, ὁ Σωκράτης ἐκάλεσε τοὺς ἀνθρώπους πρὸς τὴν **γνώσιν**, ἐνῶ ὁ Χριστὸς καλεῖ αὐτοὺς πρὸς τὴν **πίστιν**. Ὁ Σωκράτης ἐδίδασκεν τὴν **αὐτεξετάσειν** τὴν βάσιν πάσης σοφίας καὶ ἐπίστευεν ὅτι ὁ γινώσκων ἑαυτὸν θὰ ἐξῇ ζῶν ἐνάρετον καὶ ὅτι ἀρετὴ εἶναι γνῶσις. Δυστυχῶς ὁμοῦς ἡμεῖς οἱ Χριστιανοὶ γνωρίζομεν ὅτι ἡ ἡμαρτία δὲν εἶναι ἀπλῶς **ἄγνοια** τοῦ ἀγαθοῦ οὔτε δύναται νὰ καταπολεμηθῇ διὰ τῆς **γνώσεως**, ἀλλ' ὅτι λείπει ἀπὸ τὸν ἁμαρτωλὸν ἄνθρωπον ἡ **θέλησις** καὶ ἡ **κλίσις** πρὸς τὸ ἀγαθόν, ὅτι ὁ φυσικὸς ἄνθρωπος εἶναι **νεκρός**.

ἐν τοῖς παραπτώμασι καὶ ταῖς ἁμαρτίαις, ὁ δὲ Χριστὸς ἐρχεται νὰ τῷ δώσῃ ζωὴν καὶ ἀνάστασιν ἐκ τῆς νεκρᾶς ταύτης καταστάσεως. Ὁ Σωκράτης ἐζήτει νὰ καλλιεργῇ τὴν **διάνοιαν** τοῦ ἀνθρώπου· ὁ Χριστὸς ἀπευθύνεται πρὸς τὴν **καρδίαν** αὐτοῦ.

Κατὰ δεύτερον λόγον, ὁ Σωκράτης ἀπηύθυνε τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ μόνον πρὸς τοὺς ἐλευθέρους πολίτας τῆς πατρίδος του. Διὰ τὸν δοῦλον καὶ τὸν ἀλόφυλον δὲν εἶχεν ἐνδιαφέρον. Ἀλλ' ἡ διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ ἀπευθύνεται πρὸς πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον. Ἐν αὐτῷ οὐκ ἔνι Ἑλλήν καὶ Ἰουδαῖος, βάρβαρος, Σκύθης, δούλος ἐλεύθερος». Εἰς ἅπασαν τὴν ἀνθρωπότητα ὁ Χριστὸς ἤνοιξε πλατεῖαν θύραν τῆς αἰωνίου ζωῆς, «φωτίσας ζωὴν καὶ ἀφθαρσίαν διὰ τοῦ Εὐαγγελίου» (Β'. Τιμοθ. α'. 10) ἐνῶ ὁ Σωκράτης, καίπερ ἔχων ἀμυδράν τινα ἰδέαν περὶ ἀθανασίας τῆς ψυχῆς, ἐν τούτοις δὲν ὁμίλει μετὰ βεβαιότητος περὶ αὐτῆς. Οὐχὶ παρ' ὅλην τὴν εὐγενὴ καὶ ὑψηλόφρονα θυσίαν τοῦ Σωκράτους ὑπὲρ τῆς ἀληθείας, ἣν εἶχεν ἐνστερνισθῇ, ἡ ἀσάλευτος πεποιθῆσις τῆς ἀθανασίας δὲν προήλθεν ἀπὸ τὴν φυλακὴν, ἐν ἣ ἀπέθανεν ὁ Σωκράτης ἀλλ' ἀπὸ τὸ κεγὸν Πασχαλινὸν μνημεῖον τοῦ ἀναστάντος Ἰησοῦ.

Τέλος, ὁ θάνατος τοῦ Χριστοῦ ὑπῆρξεν ἀπείρως σημαντικώτερος καὶ πολυτιμώτερος διὰ τὸν κόσμον

ἢ ὁ θάνατος τοῦ Σωκράτους. Ὁ δεύτερος οὗτος ἀποτελεῖ ἀληθῶς ἐν τῶν εὐγενεστάτων γεγονότων τῆς ἱστορίας· ὁ Σωκράτης ἀπέθανεν ὡς μάρτυς τῆς ἀληθείας. θῦμα τῆς μισαλλοδοξίας καὶ κτηνώδους ἀνελευθεριότητος τῆς ἐποχῆς του. Ἀλλ' ὁ Χριστὸς δὲν ἦτο ἀπλῶς ἐν τῶν πολυαριθμῶν θυμάτων ἐνὸς κόσμου πονηροῦ καὶ ἐχθροῦ πρὸς πᾶν τὸ ἀγαθόν. Ὁ θάνατος τοῦ Χριστοῦ ἦτο ἱλαστήριος θυσία ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν τοῦ κόσμου, ἥτις συνεφίλωσε τὸν ἄνθρωπον πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἀφετηρίαν νέας ζωῆς.

Ὁ θάνατος τοῦ Σωκράτους ἐπέσυρε τὸν θαυμασμόν πάσης γενεᾶς ἀνθρώπων. Ἀλλ' ἡ θυσία τοῦ Γολγοθᾶ ἐπισπᾷ τὴν μετάνοιαν, τὴν κατάνυξιν, τὴν μεταμόρφωσιν τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, κινεῖ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν πίστιν, ἐπιφέρει τὸν ἁγιασμόν τῶν σκέψεων, λόγων καὶ ἔργων, ἐξεγείρει τὰς εὐγενεστάτας ὁρμὰς τῆς ψυχῆς καὶ κάνει τὸν ἄνθρωπον ἔτοιμον νὰ θυσιάσῃ τὰ πάντα διὰ τὸν ἀρχηγὸν καὶ τελειωτὴν τῆς σωτηρίας αὐτοῦ. Ὁ Ἰησοῦς εἶνε κἄτι περισσότερον ἀπὸ ἓνα (ἔστω καὶ μεγαλεπίβολον) Σωκράτης. Εἶναι ὁ Κύριος τῆς ζωῆς καὶ ἡ πηγὴ τῆς ἀγάπης!

· Ἀστὴρ τῆς Ἀνατολῆς ·

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΣΩΤΗΡΙΑΣ

(Ἐφεσ. α'. 13)

Ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον ὑπῆρξε πάντοτε πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ἀνθρώπου, ὅσας καὶ δ' ὁ Λόγος οὗτος συνίστατο εἰς ἐντολὰς, ἀπειλὰς, ἐλέγχους, διότι ὁ Θεὸς τῆς ἀγάπης μόνον ἐξ ἀγάπης πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἀπηθύνε πρὸς αὐτὸν τοὺς λόγους του, ὁ ἄνθρωπος ἐν τούτοις ἐν τῇ ἀποστασίᾳ του καὶ τῇ σκληροκαρδίᾳ του ἐξελάμβανε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ὡς φορτίον βαρὺ καὶ οὐχὶ ὡς ἐνδειξὴν ἀγάπης.

Ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ ὁ Θεὸς ἐλάλησεν πολὺ καὶ πολυτρόπως ἐν τοῖς προφήταις καὶ ὁ Λόγος του εἶχε τὴν σοβαρότητα ἣν προσδίδει ἡ ιδιότης τοῦ λαλοῦντος «ὁ Κύριος τῶν δυνάμεων» «ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ» διὰ τοῦτο καὶ ὁ Λόγος του ἐστέλλετο διὰ μέσου εἰδικῶν ὁργάνων, οἵτινες ἀπηθύνοντο πρὸς τὸν λαὸν λέγοντες «τάδε λέγει Κύριος».

Τὸ χαρακτηριστικὸν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης εἶναι ὅτι ἐν αὐτῇ ὁ Κύριος ἀπευθύνεται πρὸς δούλους εὐρισκομένους ὑπὸ νόμον καὶ εὐθύνας, ἐνῶ ἐν τῇ Καινῇ Διαθήκῃ ὁ Αὐτὸς Θεός, ὑπὸ τὴν ιδιότητα τοῦ Πατρὸς ἀπευθύνεται εἰς Υἱοὺς, ἡ δὲ θαυμαστὴ αὐτῇ καὶ ὑπερέχουσα πάντα νοῦν ἀγγελία διὰ τῆς ὁποίας οἱ ἄνθρωποι καλοῦνται νὰ δεχθῶν τὴν νέαν ταύτην σχέσιν ὀνομάζεται Εὐαγγέλιον.

Τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ περιλαμβάνει διαφόρους ὅψεις τῆς ἀληθείας τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν σκοπῶν Αὐτοῦ διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐκάστη τῶν ὁποίων εἶναι ἀξία ἰδιαίτερας μελέτης καὶ θεωρίας πλην ἐν τῇ παρούσῃ ἡμῶν μελέτῃ θὰ ἀρκεσθῶμεν μόνον εἰς τὴν ἀπαρίθμησην τινῶν ἐκ τῶν ὁψεων τούτων καὶ τὴν ἰδιαίτεράν ἐξέτασιν τοῦ «Εὐαγγελίου τῆς Σωτηρίας». Ἐν πρώτοις βλέπομεν ὅτι κατὰ τὴν ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης πρώτην ἐμφάνισιν ἐν σαρκὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἐκηρύχθη μεταξὺ τῶν Ἰουδαίων τὸ Εὐαγγέ-

λιον τῆς βασιλείας Ματθ. β' 2 δ' 22 τὸ ὁποῖον ἐκείνοι ἀπέρριψαν προτιμήσαντες τὸν Καίσαρα. Ἐπειτα βλέπομεν κηρυσσόμενον μεταξὺ τῶν Ἑθνῶν τὸ Εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας τὸ ὁποῖον ὁ Ἀπ. Παῦλος ὀνομάζει καὶ Εὐαγγέλιον τῆς Χάριτος τοῦ Θεοῦ Πράξ. κ' 24. Ἐπίσης ὀνομάζεται Εὐαγγέλιον τῆς δόξης Α' Τιμ. α' 11 Εὐαγγέλιον εἰρήνης Πρ. ι' 36 Ἐφ. β' 17 καὶ Εὐαγγέλιον χαρᾶς μεγάλης Λουκ. β' 10. Εἶναι αὐτόδηλον ὅτι ἡ λέξις Εὐαγγέλιον φανερώνει καλὴν εἰδήσιν, χαροποιὸν ἀγγελίαν καὶ τοιοῦτον εἶναι δόξα τῷ Θεῷ, τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ. Δὲν εἶναι νόμος ἐπιβάλλων εἰς τὸν ἄνθρωπον φορτίον βαρὺ καὶ δυσβάστακτον, ἀλλὰ χάρις προσφέρουσα εἰς τὸν ἄνθρωπον δωρεὰν τὸν ὑπερβάλλοντα πλοῦτον τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ. «Ἰδοὺ εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγάλην, ἥτις θέλει εἶσθαι εἰς πάντα τὸν λαόν, ὅτι ἐγεννήθη εἰς ἡμᾶς σήμερον... Σωτήρ. ὁ ὁποῖος εἶναι Χριστὸς Κύριος, διότι Αὐτὸς θὰ σώσῃ τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν» Λουκ. β' 8-10. καὶ ἀλλαχοῦ... διὰ νὰ εὐαγγελίζωμαι εἰς τοὺς πτωχοὺς με ἀπέστειλε, διὰ νὰ ἰατρεύσω τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν καὶ τοὺς ταπεινοὺς τὸ πνεῦμα, διὰ νὰ κηρύξω εἰς τοὺς αἰχμαλώτους ἀφῆσιν καὶ εἰς τοὺς τυφλοὺς ἀνάβλεψιν...»

Τὸ εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας ἀποστέλλεται πρὸς τοὺς «πεινῶντας καὶ διψῶντας διὰ τὴν δικαιοσύνην» πρὸς τοὺς στενάζοντας ὑπὸ τὸ βάρος τῶν ἁμαρτιῶν των «τοὺς κοπιῶντας καὶ πεφορτισμένους» πρὸς τοὺς «συντετριμμένους τὴν καρδίαν καὶ τοὺς ταπεινοὺς τὸ πνεῦμα» οἵτινες δὲν εὐρίσκουσιν ἐν τῷ κόσμῳ τοῦτοῦ τῆς ματαιότητος καὶ τῶν θλίψεων ἀνάπαυσιν καὶ χαρὰν, καὶ πρὸς πάντας ἐν γένει τοὺς ποθοῦντας νὰ γνωρίσουν τὸν Θεὸν καὶ ἑτοίμους νὰ κάμωσι τὸ θέλημα αὐτοῦ πάσῃ θυσίᾳ.

Ὁ Κύριος ἡμῶν εἶπεν «Ἐάν τις θέλῃ νὰ κάμῃ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, θέλει γνωρίσῃ περὶ τῆς διδασχῆς ἐάν εἶναι ἐκ τοῦ Θεοῦ, ἢ οὐχί» ὥστε μόνον οἱ ἔχοντες ἑτοίμους τὰς καρδίας των διὰ νὰ ὑπακούσιν εἰς τὸν Θεὸν θὰ λάβωσιν ἀποκάλυψιν τῆς ἀληθείας καὶ «γνώσιν τῆς σωτηρίας».

Πρὸς τοὺς τοιοῦτους καὶ μόνον τοὺς τοιοῦτους ἀπευθύνεται ὁ Κύριος ὅταν λέγει «Λεῖτε πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι» καὶ «ἐάν τις διψᾷ ἐρχέσθω πρὸς με καὶ πινέτω» καὶ πρὸς τοὺς τοιοῦτους ἀπευθύνομεν καὶ ἡμεῖς τοὺς λόγους τούτους.

Υπάρχουσι πολλοὶ οἱ μανθάνοντες καὶ μηδέποτε ἐρχόμενοι εἰς ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας διότι δὲν προσέρχονται εἰς τὸν Θεὸν με ἐλικρίνεια ἀλλὰ μόνον ἐκ περιεργείας ἀκολουθοῦντες ὅπως οἱ ὄχλοι οἱ ἀκολουθήσαντες τὸν Κύριον μας ὅτε περιπάτησεν ἐπὶ τῆς γῆς οἱ «συνθλίβοντες αὐτόν» ἀλλὰ μὴ «ἀπτόμενοι αὐτοῦ διὰ πίστεως ὅπως ἡ αἰμορροοῦσα γυνή. Ἡμεῖς ἀπευθυνόμεθα πρὸς τοὺς ἐλικρινεῖς, τοὺς θέλοντας οὐχὶ μόνον νὰ σωθῶσι, ἀλλ' ἑτοίμους καὶ νὰ κάμωσι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ λέγομεν εἰς αὐτοὺς «Τὰ περὶ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ», ὅτι διὰ τοῦ ὀνόματος Αὐτοῦ θέλει λάβει ἀφῆσιν ἁμαρτιῶν πᾶς ὁ πιστεύων εἰς Αὐτόν Πρ. ι' 43 ὅτι αὐτὸς ἐτραυματίσθη διὰ τὰς παραβάσεις ἡμῶν, ἐταλαιπωρήθη διὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν... διὰ τῶν πληγῶν Αὐτοῦ ἡμεῖς ἴσθημεν πάντες ἡμεῖς ἐπλανήθημεν ὡς πρόβατα... καὶ ὁ Κύριος ἔθηκεν ἐπ' Αὐτόν τὰς ἀνομίας πάντων ἡμῶν Ησ. γγ' 5, 5.

Ἰδοὺ Εὐαγγέλιον σωτηρίας διὰ τοῦ ὁποίου πᾶς βεβαρημένος ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας δύναται νὰ εὕρῃ ἀνά-

παυσιν καὶ ἀντὶ τὰ θρηγῇ πλέον διὰ τὰς ἁμαρτίας του νὰ ψάλλῃ τὸν ὕμνον τοῦ θριαμβικράζων «Εἰς τὸν ἀγαπήσαντα ἡμᾶς καὶ λούσαντα ἡμᾶς ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ καὶ ὅστις ἔκαμιν ἡμᾶς βασιλεῖς καὶ ἱερεῖς ἐπὶ τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα αὐτοῦ, εἰς αὐτὸν ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν». Ἀποκ. α' 5—9.

Πρὸς τοὺς ἐν Ἐφέσῳ πιστοὺς ὁ Ἀπόστολος Παῦλος γράφων λέγει: «Εἰς τὸν ὅποιον (Χριστὸν) καὶ σεῖς ἠλίπιστε ἀκούσαντες τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, τὸ Εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας σας, εἰς τὸ ὅποιον καὶ πιστεύσαντες ἐσφραγίσθητε μὲ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον τῆς ἐπαγγελίας ὅστις εἶναι ὁ ἀρραβὼν τῆς κληρονομίας» Ἐφ. α' 12—14.

Τὸ Εὐαγγέλιον ὁμιλεῖ εἰς ἡμᾶς περὶ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ ὁ ὅποιος ἀπέστειλε τὸν Υἱὸν Αὐτοῦ τὸν μονογενῆ εἰς τὸν κόσμον διὰ νὰ μὴ ἀπολεσθῇ πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν ἀλλὰ νὰ ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον Ἰω. γ' 16. Δεικνύει εἰς ἡμᾶς τὸν Σωτῆρα τὸν ὅποιον προέβλεψεν ὁ Θεός, ὁ ὅποιος ἀπέθανεν ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν καὶ ἀνέστη διὰ τὴν δικαίωσιν ἡμῶν. Ὅστις ἐγενεῖν ὑπὲρ ἡμῶν ἁμαρτία διὰ νὰ γίνωμεν ἡμεῖς δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῷ Ρωμ. δ' 21 κλ.

Ἐπὶ πλέον τὸ Εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας δὲν περιλαμβάνει μόνον τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν μας ἀλλὰ καὶ τὴν παροχὴν νέας ζωῆς οὕτως ὥστε ὁ σεσωσμένος νὰ μὴ εἶναι πλέον δούλος τῆς ἁμαρτίας Ρωμ. ζ' 6.

Ἡ παλαιὰ μας φύσις οὕσα ἁμαρτωλὴ δὲν δύναται νὰ ὑποταχθῇ εἰς τὸν Θεὸν Ρωμ. ζ' 17—24 ἀλλ' ἡ νέα ζωὴ ἣτις εἶναι «ὁ Χριστὸς ἐν ἡμῖν» δὲν δύναται νὰ ἁμαρτάνῃ διότι ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐγεννήθη Α' Ἰω. γ' 9. Ἡ ζωὴ τοῦ Χριστοῦ ἐνεργεῖται ἐν ἡμῖν διὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος καὶ παράγει καρποὺς ἁγίους Γαλ. ε' 22.

Οἱ πιστοὶ οὕτως ἐλευθερωθέντες ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας καὶ δουλωθέντες εἰς τὸν Θεὸν ἔχουσι τὸν καρπὸν εἰς ἁγιασμόν τὸ δὲ τέλος ζωὴν αἰώνιον».

Ἀγαπητὲ ἀναγνώστα μελέτησον ἐπισταμένως τὰς ἀνωτέρω περιχοπὰς τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ καὶ ἐξέτασον ὁσαυτὸν ἐὰν ἀληθῶς ἐδέχθης ἐν τῇ καρδίᾳ σου τὸ Εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας σου, μήπως σὲ πλανᾷ ὁ πονηρὸς νὰ νομίζῃς ὅτι εἰσοὶ Χριστιανὸς διότι τυχαίως εὐρέθης εἰς χριστιανὸν περιβάλλον καὶ ἐξετέλεσες ἐν γνώσει ἢ ἐν ἀγνοίᾳ σου τύπους τινὰς χριστιανικοῦ χαρακτῆρος ἢ διότι ἐκτελεῖς χριστιανικὰ λεγόμενα καθήκοντα καὶ διατάξεις, ἐνῶ δὲν ἦλθες ἀκόμη εἰς πραγματικὴν συναισθησίν τῆς ἁμαρτωλότητός σου καὶ συνεπὶς δὲν ἐπεκαλέσθη ἀκόμη διὰ πίστεως τὸ ὄνομα τοῦ Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ νὰ λάβῃς τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν καὶ μεταβῇς ἐκ τοῦ σκότους εἰς τὸ φῶς. Ἐὰν δὲν τὸ ἐπραξῇς εἰσέτι ἰδοὺ σοὶ παρέχεται ἄλλη μὴ εὐκαιρία νὰ τὸ πράξῃς τώρα, «Ἰδοὺ νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος, ἰδοὺ τώρα ἡμέρα σωτηρίας». Μὴ ἀμελήσῃς διότι δὲν γνωρίζεις τὸ μέλλον τῆς αὐριον, πρὶν κλεισθῇ ἡ θύρα τῆς μακροθυμίας τοῦ Θεοῦ, κρούσον διότι εἶναι γεγραμμένον, «Πᾶς ὁ αἰτῶν λαμβάνει καὶ ὁ ζητῶν εὕρισκει καὶ εἰς τὸν κρούοντα θέλει ἀνοιχθῆ».

Ἐὰν ὁ διάβολος σὲ παρακινῇ νὰ εἴπῃς «αὐριον» ὑπάρχει φόβος ὅτι δὲν θὰ σὲ ἀφήσῃ ποτὲ νὰ κρούσῃς, ἔως ὅτου κλεισθῇ ἡ θύρα ὁπότε θὰ εἶναι πλέον ἀργά!

ΠΩΣ ΝΑ ΖΗΤΕ

ΥΠΟ ΓΟΗΝ LUBBOK

Τὸ κυριώτερον πρᾶγμα ἐν τῷ βίῳ ἡμῶν εἶναι τὸ νὰ μάθωμεν κατὰ τίνα τρόπον πρέπει νὰ ζῶμεν. Περὶ οὐδενὸς ἄλλου πράγματος τρέμουσι τόσον πολλοὶ οἱ ἄνθρωποι ὅσον περὶ τῆς ζωῆς των, καὶ ὅμως εἰς οὐδὲν ἄλλο δεικνύουσι τόσιν ἀμέλειαν καὶ ἀδιαφορίαν ὅσην εἰς τοῦ βίου των κυβέρνησιν. Δὲν εἶναι δὲ καὶ τόσον εὐκόλῳ τὸ πρᾶγμα ὅσον θὰ ἠδύνατό τις εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς νὰ ὑποθέσῃ, διότι καθὼς λέγει ὁ Ἰπποκράτης ἐν ἀρχῇ τῶν ἀφορισμῶν του, «ὁ μὲν βίος βραχύς, ἡ δὲ τέχνη μακρὴ, ὁ δὲ καιρὸς ὀξύς, ἡ δὲ πεῖρα σφαλερὴ, ἡ δὲ κρίσις χαλεπὴ».

Ἡ εὐημερία καὶ ἡ εὐδοκίμῃς ἐν τῷ βίῳ δὲν ἐξαρτῶνται ἐκ τῶν περιστάσεων, ἀλλ' ἐξ ἡμῶν αὐτῶν. Ὅσοι τῶν ἀνθρώπων κοτεστράφησαν χρεωστοῦσι τὴν καταστροφὴν τῶν μᾶλλον εἰς τὰ ἴδια σφάλματα παρὰ εἰς τὴν κακοβουλίαν τῶν ἄλλων, ὅσαι δὲ οἰκίαι καὶ πόλεις ἡρημώθησαν, αἱ πλεῖστοι αὐτῶν κατεστράφησαν διὰ χειρὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ οὐχὶ ἀπὸ καταγίδων καὶ σεισμῶν. Δύο εἶδη καταστροφῆς ὑπάρχουσιν· ἡ μὲν εἶναι ἔργον τοῦ χρόνου, ἡ δὲ ἔργον τῆς χειρὸς τοῦ ἀνθρώπου.

Θλιβερώτερα πάσης ἄλλης εἶναι ἡ καταστροφὴ τοῦ ἀνθρώπου. Κατὰ τὰ λεγόμενα τοῦ Σενέκα, ὁ *χειρίστος ἐχθρὸς τοῦ ἀνθρώπου* ἐμφωλεῖται ἐν τῇ ἰδίᾳ του καρδίᾳ, κατὰ δὲ τὸν La Bruyère οἱ πλεῖστοι τῶν ἀνθρώπων δαπανῶσι τὸ ἥμισυ τῆς ζωῆς των εἰς τὸ νὰ καταστήσωσι τὸ ἕτερον ἥμισυ δυστυχές, πολλάκις δὲ ὑπὸ τῆς θέσεως τοῦ αἵματος παρὰσφύονται ἐν τῇ νεότητι εἰς πράξεις, ἐφ' αἷς ἐν τῷ γῆρατι μεταφέρονται τὰ ἐπώδυνα αὐτῶν ὅσα· διότι κατὰ τὸν Λουκιανόν, δὲν εἶναι τότε πλέον δυνατόν οὐδὲ αὐταῖς ἐτι ταῖς *Μοίραις* ἀλλάξαι καὶ μετατρέψαι τὸ ἐξ ἀρχῆς δοξάντων περὶ ἐκάστου ἡ γοῦν «Ἄτροπος οὐκ ἀνάσχοι» ἂν εἴ τις εἰς τὸ ἐναντίον στρέψῃ τὸν ἄτρακτον ἀναλύων τῆς Κλωθῆς τὸ ἔργον. Ὁ ἄνθρωπος ἀγαπᾷ ἑαυτὸν μετὰ θέρμης μᾶλλον καὶ παραφορᾷ παρὰ μετὰ φρονήσεως.

Πολλοὶ μ' ἐκατηγόρησαν πολλάκις ὡς λίαν αἰσιόδοξον. Καὶ ὅμως οὐδέποτε ὑπεκρίθην ὅτι ἄγνοῶ, οὐδέποτε ἠρηνήθην τὴν ὑπαρξίν πικρῶν καὶ φροντίζων ἐν τῷ βίῳ. Οὐδέποτε ἰσχυρίσθην ὅτι οἱ ἄνθρωποι εἶναι δῆθεν εὐδαίμονες ἀλλὰ πάντοτε διεκήρυξα ὅτι δύνανται νὰ καταστῶσιν εὐτυχεῖς, ὅτι ἐὰν δὲν τὸ κατῴρωσαν τὸ σφάλμα ἔγκειται μόνον εἰς αὐτοὺς τοὺς ἰδίους, καὶ ὅτι αἱ εὐκαιρίαι πρὸς ἀποκτησίν τῆς εὐτυχίας ὅσαι παρέρχονται ἀπαράτηρητοι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, εἰς πολὺ περισσότεραι ἐκείνων, τὰς ὁποίας παρατηροῦσι καὶ τὰς ὁποίας ἐκμεταλλεύονται ἐποφελῶς. Καὶ ἡ τελευταία αὕτη σκέψις μὲ πληροῖ τῷ ὄντι θλίψεως. Διότι ἐξ ὧν τῶν μεταγχολικῶν λόγων ὅσοι ἐγράφησαν ἢ ἐλέχθησαν οἱ μεταγχολικοί εἶναι οἱ ἐξῆς: «Τοῦτο ἦτο δυνατόν νὰ γίνῃ!».

Πολλάκις ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἡμεῖς ἀποκαλοῦμεν κακὸν δὲν εἶναι ἄλλο παρὰ καλὸν τοῦ ὁποίου ἡμεῖς ἐποηήσαμεν ἢ κακὴν χρῆσιν ἢ κατάχρησιν. Εἰς τροχὸς ἢ καὶ μόνον εἰς ὁδοὺς τοῦ τροχοῦ, ἔξω τῆς θέσεώς του, ἀρκεῖ νὰ καταστρέψῃ καὶ ν' ἀποσυνθέσῃ ὁλόκληρον τὴν μηχανήν, οὕτω καὶ ἡμεῖς, ἐὰν θέσωμεν ἑμαυτοὺς ἔξω τῆς ἁρμονίας τοῦ σύμπαντος κατ' ἄ-

νάγκην πρέπει ν' ἀνσμένωμεν θλίψεις καὶ ταλαιπωρίας. Ἡ ὑπερβολικὴ γενναιοῦτης καταγῆ ἀπεριοσκεψία, ἡ στοργὴ ἀδυναμία, ἡ οἰκονομία φιλαργυρία. Παρομιωδῶς δὲ λέγεται ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἶνε τροφὴ διὰ τὸν μὲν, δύναται διὰ τὸν ἄλλον νὰ εἶναι δηλητήριον. Καὶ ἐν τοῦτοις δὲν ἡδυνήθησαν ποτὲ νὰ ἀποδείξωσιν, ὅτι οἰαδήποτε μεταβολὴ τῶν νόμων τῆς φύσεως θὰ ἐστραίνε πρὸς ὄφελον. Ὁ ἄνθρωπος πίπτων θραύει τὴν κνήμην του, ἀλλὰ δὲν ἐπεται ἐντεῦθεν καὶ ὅτι ἡ μεταβολὴ τῶν νόμων τῆς βαρύντητος θὰ ἐβελτίου τὴν παροῦσαν τῶν πραγμάτων κατάστασιν.

Οἱ Πέρσαι ἐδόξαζον ὅτι ἡ κτύχια δίδεται ἡμῖν ὑπὸ τοῦ *Ἀροσμάδου* πνεύματος τοῦ ἀγαθοῦ, ἡ δὲ δυστυχία ὑπὸ τοῦ *Ἀριμάνου* πνεύματος τοῦ πονηροῦ. Κατ' οὐσίαν ὅμως τὰ ἡμέτερα δεινὰ εἶνε ἔργα ἡμῶν αὐτῶν, προέρχονται δηλαδὴ ἐκ τῶν ἰδίων ἡμῶν παραπτωμάτων κατὰ τὴν διπλὴν τῆς λέξεως ἔννοιαν, ἐκ τῶν παραπτωμάτων, τὰ ὁποῖα διαπράττομεν ἐν πλήρει ἐπιγνώσει, καὶ ἐξ ἐκείνων τῶν ἐν πολυαριθμοτέρων, τὰ ὁποῖα διαπράττομεν ἐν ἀγνοίᾳ. Καὶ διὰ μὲν τὰ πρῶτα φέρομεν ἐν ἡμῖν αὐτοῖς ἀλάνθαστον κριτήριον. Ἐὰν πράττομεν τὸ κακόν, βεβαίως πράττομεν αὐτὸ μὲ ἀνοικτοὺς τοὺς ὀφθαλμούς, διότι ἐὰν δὲν εἶχομεν αὐτοὺς ἀνοικτοὺς—ἐκτὸς ἐὰν ἐκλείψαμεν αὐτοὺς ἐκουσίως ἵνα μὴ ἴδωμεν—θὰ ἐνηργοῦμεν ἀσυναίσθητως, ὅπερ δὲν εἶνε ἀμάρτημα.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὴν δευτέραν κατηγορίαν τῶν παραπτωμάτων ὀφείλομεν νὰ στηριζώμεθα εἰς τὸν ὀρθὸν λόγον, εἰς τὸν τῶν γονέων, τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν φίλων ἡμῶν, εἰς τὴν ἀνατροφὴν ἡμῶν καὶ εἰς ἡμᾶς αὐτοὺς. Ἡ ἀνατροφή ἡμῶν, ἐν μέρει, εἶνε ἔργον ἡμῶν αὐτῶν. Πάντες ἔχομεν ἕνα τοῦλάχιστον μαθητὴν, εἰς ὃν ὀφείλομεν νὰ δώσωμεν διδασκαλίαν καὶ ἀνατροφὴν.

Ὅτι μανθάνομεν μόνοι καὶ κατ' ἰδίαν ἀποτελεῖ μέρος τῆς ἡμετέρας ὑπάρξεως πολὺ οὐσιωδέστερον παρ' ὅτι διδάσκουσιν ἡμᾶς οἱ ἄλλοι. Ἡ ἀνατροφή ἡμῶν δὲν παροῦται τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἐγκαταλείπομεν τὰ θρανία τοῦ ἐκπαιδευτηρίου ἀλλ' ἀπ' ἐναντίας τότε μολὶς ἀρχεται. Διαρκεῖ δὲ δι' ἅπαντος τοῦ βίου. «*Ὅποια ὀφέλεια θὰ προέκυπτε, λέγει ὁ Σενέκας, ἐὰν οἱ ἄνθρωποι ἐγύμναζον τὸν νοῦν αὐτῶν ὅπως γυμνάζουσι καὶ τὸ σῶμα καὶ ἐὰν ἐκοπίαζον πρὸς κτήσιν τῆς ἀρενῆς ὅσον κοπιῶσι ὁσὶν τῆς ἡδονῆς!*»

Υπάρχουσι φυλαὶ πιστεύουσαι εἰς τὸ πεπρωμένον. Φαντάζονται ὅτι πᾶν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ εἶνε ὀρισμένον ἐκ τοῦ προτέρου καὶ ὅτι εἶνε πεπρωμένον νὰ συμβῇ, ἐκὸν ἄκον, τὸ μὲν οὕτω, τὸ δὲ ἄλλως. Αἱ φυλαὶ αὗται θεωροῦσι τὸν ἄνθρωπον ὡς ἄπλοον αὐτόματον καίγνιον ὑπερτέρας δυνάμεως. Ὅτι λοιπὸν ἠδιαφέρει ἡμᾶς εὐθὺς ἐκ ἀρχῆς νὰ ἐξετάσωμεν εἶνε τὸ νὰ μάθωμεν, ἐὰν ὑπάρχῃ πράγματι ἐπιστήμη τοῦ βίου. Ἐσμέν ἀρὰ γε ἱκανοὶ νὰ πηδάλιουχῶμεν μόνον τὸ σκάφος τῆς ζωῆς ἡμῶν ἐπὶ τῶν κυμάτων τοῦ Ὀκεανοῦ τοῦ χρόνου, ἡ μήπως εἴμεθα καταδικασμένοι ν' ἀποπλωσόμεν ἀνευ πηδαλίου ἀνέως κατὰ τὸν ροῦν τῶν ὑδάτων; Ἡ ἀπόκρισις εἶνε καθαρά καὶ ἐναργής: *ὁ ἄνθρωπος εἶνε ἄνθρωπος καὶ κύριος τῆς τύχης του* ἢ ἐὰν δὲν εἶνε τοιοῦτος αὐτὸς οὗτος πταίει. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θέλετε νὰ ἦσθε, ἐκεῖνο καὶ θὰ ἦσθε, διότι ἡ δύναμις τῆς θελήσεως, ὅταν διατελῇ ἐν ἁρμονίᾳ

μετὰ τῆς ὑπερτάτης θελήσεως, εἶνε τοιαύτη ὥστε ὅ,τι ἂν ἀποφασίσωμεν σοβαρῶς καὶ σταθερῶς νὰ γίνωμεν, αὐτὸ καὶ πράγματι θὰ γίνωμεν.

Ἀφ' οὗ λοιπὸν δυνάμεθα νὰ διαθέσωμεν οὕτω τὰ τῆς τύχης ἡμῶν, ἐνδιαφέρει ἡμᾶς σοβαρώτατα νὰ μάθωμεν καὶ τί θέλομεν νὰ γίνωμεν καὶ πῶς κάλλιον νὰ ἐκμεταλλευθώμεν τὰ ἄφθονα τῆς ζωῆς ἀγαθὰ. Ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι ἔχοντες σκοπὸν τινα ἐν τῇ ζωῇ των, ἄλλοι δὲ πάλιν οἱ μὴ ἔχοντες μηδέν. Ὁ πρῶτος ἡμῶν πόθος ἐδεῖ νὰ εἶνε πῶς νὰ πορισθῶμεν ἐξ ἡμῶν αὐτῶν τὴν μείζονα καὶ καλλίτεραν ὠφέλειαν. «*Πᾶς ἄνθρωπος, λέγει ὁ Οὐμβρόλδος χρεώσται πρὸ παντὸς νὰ ἐπιδιώκῃ τὴν πληρεστέραν καὶ ἁρμονικωτέραν ἀνάπτυξιν ὅλων τῶν δυνάμεων του, ἢ κατὰ τὸν Ρίχτερ, ὅπως κατορθώσῃ νὰ κερδήσῃ ἐξ ἑαυτοῦ πᾶν ὅ,τι ὀφέλιμον περιέχει αὐτὴ ἡ πρώτη καὶ ἀκατέργαστος ὕλη*». Ἀλλ' οὕτω πράττοντες δὲν πρέπει νὰ ἐπιδιώκωμεν σκοποὺς ἰδιωφελεῖς, διότι πάντως θ' ἀποτύχωμεν. «*Ἡ ἀτομικὴ εὐδοκίμησις, λέγει ὁ Βάκων παρ' οὐδενὸς ἀνθρώπου θ' ἀνωμολογεῖτο ὡς ὁ μόνος καὶ φανερός σκοπὸς τῆς ὑπάρξεώς του*». Οἱ μεγαλείτεροι καὶ μᾶλλον ὑπέροχοι νόες, ὡς ὁ Πλάτων ὁ Ἀριστοτέλης, Βούδδας καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, οὐδέποτε θὰ ἤρκοιντο νὰ ἐπιδιώξωσι τὴν τελειότητα ἀπλῶς καὶ μόνον χάριν ἰδίας ὠφελείας.

Θεωρῶ λοιπὸν ὡς παραδεδωμένον ὅτι χάριν τοῦ πλησίον ὀφείλομεν νὰ ἐργαζώμεθα πρὸς τελειοποίησιν ἡμῶν αὐτῶν καὶ ἀπὸ τοῦδε ἐπιθυμῶ νὰ παρατηρήσω ὁπόσον ἐνδιαφέρον εἶνε τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον ἀναλαμβάνομεν. Τὸ οἰκεῖον ἡμῖν ρητὸν «*Γινώθι σαυτὸν*» διδάσκει ἡμᾶς πόσον δύσκολον καὶ σπουδαῖον ἐν ταύτῳ εἶνε τὸ νὰ γινώσκωμεν ἡμᾶς αὐτοὺς. Ὁ Μονταίνιος εἶπεν, «*οὐδὲ τέρας εἶδον οὐδὲ θαῦμα ἐν τῷ κόσμῳ τρανώτερον ἐμοῦ αὐτοῦ*».

Τὸ δίδειν συμβουλὰς ὑπῆρξε πάντοτε ἔργον ἀχάριστον καὶ ὀκληρόν, ἀπὸ τῶν ἡμερῶν τοῦ Ἱεροβοάμ μέχρι τοῦ Λόρδου Chesterfield. Δὲν λησμονῶ ἀκόμη τὸ λυπηρὸν τέλος τοῦ νεοφύτου ἐκείνου τῆς Νέας Ζηλανδίας, ὁ ὁποῖος, ὡς ἔλεγεν ὁ ἀρχηγὸς τῆς φυλῆς του πρὸς τινα ἱεραπόστολον, «*ἔδιδεν ἡμῖν τόσας συμβουλὰς ὥστε ἠναγκάσθημεν νὰ τὸν φάγωμεν διὰ νὰ σωπῇσθαι*». Ἐλλ' οἱ μὴ δεχόμενοι συμβουλὰς ἀδαπάνους θ' ἀγοράσωσιν ἀργότερον ἀκριβὰ τὴν μετάνοιαν. Σκοπὸν λοιπὸν ἔχω νὰ δώσω ὀφελίμους τινὰς συμβουλὰς πρὸς τοὺς θέλοντας νὰ γίνωσιν ἢ νὰ πράξωσι τι καὶ ἐπιθυμοῦντας νὰ πορισθῶσι πᾶσαν δινατὴν ὀφέλειαν ἐξ ἑαυτῶν τε καὶ τῆς ζωῆς των.

Οὐδὲν λυπηρότερον τοῦ νὰ βλέπωμεν τοὺς ἀνθρώπους μάτην παραμελοῦντας τὰς παρεχόμενας εὐκαιρίας. Καὶ ὁποσὴν εὐτυχίαν θὰ παρείχομεν εἰς τοὺς ἄλλους, ἐὰν ἐδίδομεν αὐτοῖς μίαν ἐν τῶν ἐκκαιριῶν τούτων, ὅπως ἐπωφεληθῶσιν ἐκ τῶν ἀγαθῶν τὰ ὁποῖα σκορπίζομεν ἀνοήτως καὶ ἐξ ὧν ἡμεῖς οὐδαμῶς ὀφελούμεθα! Προσέχετε ὅπως αἱ τέρεναι ὑμῶν ὡς πραγματικαὶ καὶ οὐχὶ φαντασιώδεις. Ἀποφασίζομεν νὰ πράξωμεν πολλὰ ἀπλῶς καὶ μόνον διότι λέγουσιν ἡμῖν ὅτι ταῦτα εἶνε ἀπολαύσεις, τὰ ὁποῖα ὅμως θὰ ἐβαρυνώμεθα ἐὰν ἐφερὸν ἄλλον ὄνομα. Πλείστοι ἄνθρωποι φρονοῦσιν ὅτι διασκεδάζουσιν, ἐπειδὴ δὲν βλέπουσι καμμίαν ὀφέλειαν εἰς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον πράττουσιν, Ἀλλοὶ πάλιν νομίζουσιν ὅτι μόνον αἱ πνευματικαὶ ἀπολαύσεις εἶνε αἱ μᾶλλον ἐκλεκταὶ καὶ

ἐν ταύτῃ αἱ μᾶλλον διαρκεῖς

Παραμελοῦμεν καὶ καταστρέφομεν ἀφρόνως τὸ ἡμέτερον σῶμα, καὶ ὅμως ἐν καὶ μόνον ἔχομεν ἢ δὲ ὑγεία τοῦ πνεύματος ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ὑγείας ἐκείνου. Δὲν γνωρίζομεν δὲ νὰ ὠφελθῶμεν οὔτε καὶ ἐκ τοῦ ἡμίσεως τῶν ἡδονῶν, ἅς θὰ παρεῖχον ἡμῖν αἱ καλαὶ τέχναι. Ἐρωτῶ μόνον πόσοι ἐκ τῶν κατοίκων τοῦ Λονδίνου ἐπισκέπτονται τὰς πινακοθήκας; Ὁμοίως δὲν παρασκευαζόμεθα εἰς τὸ νὰ ἐννοῶμεν τὴν ἐκ τῶν ἐπιστημῶν ὠφέλειαν. Τίς εἶνε ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπισκεπτομένων τὰ Μουσεῖα καὶ τὰς ἐπιστημονικὰς συλλογὰς; Κακῶς ἀπολαμβάνομεν τῶν καλλωνῶν τῆς γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ, ὥσως περισσότερο καλλιτεροῦμεν τὴν μουσικὴν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ταύτης δὲν ἀρνούμεθα ὅσῃν ὠφέλειαν ἐπρεπε.

Καυχώμεθα ὅτι ἐσμὲν οἱ μόνοι κύριοι τοῦ ὀρθοῦ λόγου, ἀλλὰ καὶ τοῦτον, ἔφ' ὃ τόσον ἐπαιρούμεθα πόσον κακῶς μεταχειρίζομεθα πρὸς αὐξήσιν τῆς ἡμετέρας εὐημερίας! Θὰ ἡδυνάμεθα νὰ ἐρωτήσωμεν μᾶλλον ἐὰν κάτω κάτω ὁ νοῦς ἡμῶν δὲν εἶνε μᾶλλον *damnosa hereditas*, πηγὴ δεινῶν μᾶλλον ἢ ἀπολαύσεων. Τὰ ζῶα δὲν ταλαιπωροῦσιν ἑαυτά, ἐν ᾧ ἡμεῖς ταλαιπωρούμεθα. Ὁ ἄνθρωπος πλανᾶται ἐντὸς σκιᾶς ἀπατηλῆς, φθειρόμενος ματαίως. «*Σκιάς δ' ἄνθρωπος*» ὥς λέγει καὶ ὁ Πίνδαρος. Ὅλοι βασανίζομεθα ὑπὸ τῆς ἀμφιβολίας τοῦ φόβου τῶν πικριῶν καὶ τῆς ἀγωνίας, τὸ μυστήριον περικυκλοῦ ἡμᾶς πανταχόθεν καὶ μάτην προσπαθοῦμεν νὰ ἐξεργηθῶμεν κατ' αὐτοῦ.

Ἄλλ' ἔστω! ὅσον ματαία καὶ ἄν ᾔηνε ἡ δυσφορία, ἡ ἀδιαφορία θὰ ᾔηνο ἐπικίνδυνος. Ἀνάγκη ν' ἀγρυπνοῦμεν ἀκριβῶς εἰς ἐκεῖνα τὰ σημεῖα ὅπου εὐχερῶς δενάμεθα νὰ περιπέσωμεν εἰς πλάνην.

Κατὰ τὸν Λόρδον Chesterfield, περισσότερα κρίσεις ἀπαιτεῖται πρὸς ὁδηγίαν τῶν ἀρετῶν παρ' ὅση ἀποιτεῖται πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ἀντιθέτων πρὸς αὐτὰς κακιῶν. Αἱ κακίαι, ὑπὸ τὸ ἀληθὲς αὐτῶν φῶς εἶνε τόσον δύσμορφοι, ὥστε ὑποτροπιάζομεθα αὐτὰς εὐθύς ἐκ τῆς πρώτης ὄψεως, δὲν θὰ κατέδελγον δὲ δὲ ἡμᾶς, ἐὰν δὲν ὑπεδύοντο προηγουμένως τὸ προσωπεῖον ἀρετῶν διὰ τοῦτο πολλάκις βλέπομεν ἀνθρώπους ἀγαθοὺς καὶ ἀξιολόγους ἀρεσκουμένους εἰς πᾶν ὅτι σκληρὸν καὶ ἀπάνθρωπον. Ὁ Λόρδος Πάλμερστον ἀποδείκνυσται δεινὸς Θεολόγος λέγων ἡμῖν, ὅτι τὰ παιδία γεννῶνται ἐκ κοιλίας μητρὸς ἀγαθῆς καὶ ὅτι πολλὰι ταραχαὶ πρέπει νὰ προηγηθῶσιν ἕως ὅτου καταντήσωσιν ἐντελῶς φραῦλα. Ἀπαιτεῖται πολὺς καιρὸς ὅπως ἀπολεσθῶμεν ἐντελῶς. Δὲν ἐκπίπτομεν ἐκ τοῦ θρόνου τῆς ἀρετῆς ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ, ὅπως ὁ Ἡφαιστος ἐκ τοῦ οὐρανοῦ.

(Ἀκολουθεῖ).

Η ΠΡΟΣ ΟΥΡΑΝΟΝ ΟΔΟΣ

ὑπὸ Ulne

Ὁ Ἐνώχ εἶχεν οἰλογένειαν υἱοὺς καὶ θυγατέρας ἀλλὰ αἱ γῆναι αὐταὶ συγγένειαι καὶ εὐθύναι δὲν ἡμλόδιαν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ νὰ περιπατῇ ἐν θεῷ σοφίᾳ εὐαρεστών εἰς τὸν Θεόν. Ἦτο πατὴρ τοῦ Μαθουσαλά καὶ ἡ Γραφὴ λέγει ὅτι ὁ Ἐνώχ περιεπάτησε μετὰ τοῦ Θεοῦ (μετὰ τὴν γέννησιν τοῦ υἱοῦ του) μέχρις ὅτου «δὲν εὐρίσκετο πλέον διότι μετέθηκεν αὐτὸν ὁ Θεός». Τὸ γεγονός τοῦτο ἀναφέρεται εἰς τὰς πρώτας σελίδας τοῦ θεολογικοῦ Τόμου καὶ ἐν τῇ πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολῇ κεφ. ια' δ τὸ «Ἅγιον Πνεῦμα ἐξηγεῖ ὅτι ὁ Ἐνώχ δὲν εἶδε θάνατον διότι μετέθηκεν αὐτὸν ὁ Θεός». Δὲν εὐρίσκετο. Ὁ Ἡλίας ἀργότερον ἠρπάχθη εἰς τὸν οὐρανὸν ὑπὸ ἀμάξης πυρός. Νεφέλῃ ὑπέλαβε τὸν Κύριον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν ἀποστόλων ὅταν ἀνελήφθη καὶ βραδύτερον ἀναγινώσκομεν ἐπίσης περὶ ἄλλων οὔτινες «ἀρπαγθόμεθα ἐν νεφέλαις εἰς ἀπάντησιν τοῦ Κυρίου εἰς ἀέρα διὰ νὰ εἴμεθα πάντοτε μετὰ τὸν Κύριον» Α' Θεσσ. δ' ἐνδὲ τῇ τελευταίᾳ ἐπιστολῇ τῆς Γραφῆς πληροφοροῦμεθα ὅτι κατὰ τὴν ἐπίγειον ζωὴν τοῦ Ἐνῶχ προσεφῆτευσεν περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Κυρίου Ἰουδ. 14. Δις ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ μαρτυρεῖ ὅτι ὁ Ἐνώχ περιεπάτησε μετὰ τοῦ Θεοῦ. Δὲν εἶναι ὅθεν ἐκκλησιαστικὸν ὅτι πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως αὐτοῦ ἀπὸ τῆς γῆς ἐμαρτυρήθη ὅτι εὐηρέστησεν εἰς τὸν Θεόν.

Δὲν συμβαίνει ἐν τούτοις τὸ αὐτὸ μὲ ἐκείνους οἱ ὅποιοι βαδίζουν εὐτυχῶς πρὸς τὸν οὐρανὸν ἐν τῇ παρουσίᾳ ἐποχῇ. Οἱ μὴ σεσωσμένοι—οἱ ζῶντες εἰσέτι κατὰ σάρκα—βαδίζουσι ἐν τῇ σκότει καὶ δὲν γνωρίζουν ποῦ πηγαίνουν. (Ἀγνοοῦσιν ὅτι τὸ σκότος ἐνύφλωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς των. Ἐκεῖνοι δὲν βαδίζουσι πρὸς τὸν οὐρανὸν ἀλλὰ πρὸς τὸν Ἄδην. Ἀπ' ἐναντίας οἱ σεσωσμένοι οἱ ὅποιοι «ἐσώθησαν κατὰ χάριν» (Ἐφ. β' 1—8) ζῶσι κατὰ Πνεῦμα καὶ «περιπατοῦσιν ἐν τῇ φωτὶ ἐπὶ τοῦ ἑδάφους τοῦ ἱλαστηρίου αἵματος τοῦ Χριστοῦ».

Δύναται ἐν τούτοις ἓνας σκληρόκαρδος θρησκός νὰ ἐξαπατᾷ ἑαυτὸν διότι ἀναγινώσκομεν, «ὅστις λέγει ὅτι περιπατεῖ ἐν τῇ φωτὶ καὶ μισεῖ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐν τῇ σκότει μένει ἕως τώρα» (Α'. Ἰω. β. 9) Ἡ ὁμολογία του εἶναι ἡ αὐτὴ μετὰ τὴν τοῦ ἀληθοῦς τέκνου τοῦ Θεοῦ ἀλλ' αὐτὸς δὲν διηλθεν εἰσέτι ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν. Εἶναι γεγραμμένον «Ἡμεῖς γνωρίζομεν ὅτι μετέβημεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν διότι ἀγαπῶμεν τοὺς ἀδελφούς» «ὅστις ἀγαπᾷ τὸν γεννησάντα ἀγαπᾷ καὶ τὸν γεννηθέντα ἐξ αὐτοῦ.» Καὶ ἡ ἀγάπη τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ δοκιμάζεται διὰ τῆς τηρήσεως τῶν ἐντολῶν του αἵτινες ἐξασφαλίζουν δι' ἡμᾶς μίαν εὐτυχὴ οὐρανίαν ζωὴν

καὶ οὕτως ἡ χαρά μας εἶναι πλήρης.

Δὲν εἶναι σκότος πέραξ μας καὶ σκοτινὴ ἡ ὁδὸς μας ἀλλὰ λαμπρὰ καὶ φωτεινὴ ἐλπίς ἡμᾶς φαιδρύνει. Προσμένοντας τὴν ἔλευσιν ἐνδόξου Λιτρωτοῦ μας τὸ πρόσωπόν του τὸ γλυκὺ φωτοβολεῖ λαμπρύνει.

Δύνανται νὰ ὑπάρξωσι δυσκολίαι, θλίψεις, ἀσθένειαι, κίνδυνοι καὶ ἐξάρτησις ἀπὸ τὸν Κύριον ἐν προσευχῇ θὰ χρειάζεται καθ' ἡμέραν. ἀλλὰ τὸ «Ἡσαΐα μ' 3» δύναται νὰ μᾶς χαροποιῇ· οἱ προσμένοντες τὸν Κύριον θέλουνσιν ἀναπνεύσει τὴν δύναμιν αὐτῶν, θέλουνσιν ἀναβῆναι μετὰ πτέρυγας ὡς ἀετὸς θέλουνσιν τρέξει καὶ δὲν θέλουνσιν ἀτονίσει, θέλουνσιν περιπατήσῃ καὶ δὲν θέλουνσιν ἀποκάμει. Οὐδεμία θλίψις πρέπει νὰ μᾶς ἀποθαρρύνῃ. Ἀρχίζοντες μετὰ δάκρυα θλίψεων δυνάμεθα νὰ αὐξάνωμεν εἰς δύναμιν καὶ νὰ διερχόμεθα διὰ τῶν θλίψεων καὶ οὕτω νὰ γνωρίσωμεν κάλλιον ἐκείνον ὁ ὁποῖος «δὲν ἀτονεῖ καὶ δὲν ἀποκάμνει» (28) καὶ οὕτω ἡμεῖς ἐπίσης δυνηθώμεν νὰ βαδίσωμεν χωρὶς νὰ ἀποκάμωμεν τὸν οὐράνιον δρόμον μας μετὰ σταθερὰ βήματα!

Ὁφείλομεν νὰ ἐνθιμώμεθα καλῶς ὅτι τὸ βάδισμά μας ἐδῶ κάτω δὲν δύναται νὰ προσθέσῃ ἐν ἰσότητι εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἀποδοχῆς ἡμῶν εἰς τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Οὐδεμία εὐσεβὴς πράξις μας ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ δύναται νὰ προσθέσῃ τι εἰς τὴν ἐγγύτητα ἣτις παρέχεται ἡμῖν εἰς τὰ ἐπουράνια διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τίποτε ἐξ ἐκείνων τὰ ὁποῖα καθιστάμεθα ἱκανοὶ νὰ ἐργασθώμεν ἐδῶ δι' αὐτὸν δύναται νὰ αὐξήσῃ τὴν ἀγάπην μετὰ τὴν ὁποίαν εἴμεθα περιβεβλημένοι ἐν τῷ ἡγαπημένῳ. Οὐχ' ἦτον ἡ ἀνταμοιβή μας ἐν τῇ βασιλείᾳ Του θὰ εἶναι ἀνάλογος τῆς πιστότητός μας. Ἡ ἀποδοχή μας ἐν τῇ αἰωνίᾳ χάριτι εἶναι ἀποτέλεσμα τοῦ ἔργου τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐκ τοῦ ὅτι εἶναι ἐκεῖνος πρὸς τὸν Θεόν, καὶ τί ἐσχεδίασεν ἡ θεία ἀγάπη. Ἡ παρούσα χαρά μας καὶ κοινωνία εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς παρουσίας μας πιστότητος καὶ προσηλώσεως εἰς τὸ οὐράνιον βᾶδιον συμφώνως τῷ Λόγῳ τοῦ Θεοῦ.

Δύο ἄνθρωποι φέρονται εἰς ἡμᾶς ὡς παραδείγματα ἐκ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης μετὰ ἀκραν ἀντίθεσιν μεταξύ των. Ὁ Ἱεροβοάμ ὁ υἱὸς τοῦ Ναβὰτ ἀφ' ἑνὸς καὶ ὁ Δαβὶδ ἀφ' ἑτέρου. Περὶ τοῦ πρώτου ἐλέχθη ὅτι ἦτο ἀνὴρ ἰσχυρὸς καὶ γενναῖος πρὸς δὲ καὶ εὐφυής. Ὁ Σολομὼν ἀνέβηκεν εἰς αὐτὸν ἐδικὴν ἐξουσίαν. Ὁ δεύτερος παρ' ὅλην τὴν ἀδυναμίαν του καὶ τὰς ἀποτυχίας του ἐβάδισεν εἰς τὰς ὁδοὺς τοῦ Θεοῦ κρατῶν τοὺς λόγους του καὶ τὰ διατάγματα του. Ὁ Ἱεροβοάμ εἰ καὶ γενναῖος καὶ εὐφυής ἔστρεψε τὰς καρδίας τοῦ λαοῦ ἀπὸ τοῦ κέντρου τὸ ὁποῖον ὥρισεν ὁ Θεὸς διὰ τὸν λαόν του καὶ ἔκτοτε ὁ Θεὸς θέτει τὸν Ἱεροβοάμ ὡς παράδειγμα ἀποστασίας εἰς τοὺς βασιλεῖς οἱ ὁποῖοι ἀπεμακρύνθησαν

ἀπ' αὐτοῦ «περιεπάτησαν ἐν ταῖς ὁδοῖς τοῦ Ἱεροβοάμ».

Περὶ τῶν διαδόχων ἐν τούτοις οἵτινες περιεπάτησαν κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ ἐλέχθη «περιεπάτησαν ἐν ταῖς ὁδοῖς τοῦ Δαβὶδ καὶ δὲν ἐστράφησαν οὔτε δεξιὰ οὔτε ἀριστερά». Αὗται αἱ θεόπνευστοι περιγραφαὶ ὁμιλοῦσιν εὐγλωττῶς περὶ τῆς σπουδαιότητος τὴν ὁποίαν ἐνέχει ἡ τήρησις τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ. Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος δὲν ἐτήρει τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ ἡμάρτησεν ὁ ἴδιος καὶ ἐγένετο ἀφορμὴ νὰ στραφῶσι καὶ ἄλλοι ὀπίσω, ἐνῷ ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος περιεπάτησεν ἐν ταῖς ὁδοῖς τοῦ Θεοῦ δὲν ἔδωκεν ἀφορμὴν νὰ ἀπομακρυνθῇ οὐδεὶς ἀπὸ τὸ κέντρον τὸ ὀρισθὲν ὑπὸ Θεοῦ, τὸν τόπον τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἰεχωβά.

Ὁ μεγαλειότερος υἱὸς τοῦ Δαβὶδ (Χριστὸς) εἶναι τὸ τέλειον ὑπόδειγμα πίστεως σήμερον ὁ ὁποῖος ἡδύνατο νὰ λέγῃ «Ἐγὼ ἐφύλαξα τὰς ἐντολὰς τοῦ πατρός μου καὶ μένω ἐν τῇ ἀγάπῃ αὐτοῦ». Διὰ τὸν πιστὸν εἶναι γεγραμμένον: «Ὅστις λέγει ὅτι μένει ἐν αὐτῷ καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ δὲν φυλάττει, ψεύστης ἐστί» καὶ «ὅστις μένει ἐν αὐτῷ χρεωστεῖ καθὼς Ἐκεῖνος περιεπάτησε καὶ αὐτὸς οὕτω νὰ περιπατῇ». (Α'. Ἰω. β'. 2). Τὸ ὑπόδειγμα τὸ ὁποῖον διδὲν εἰς ἡμᾶς ὁ Θεὸς σήμερον εἶναι αὐτὸς οὗτος ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός.

Γράφων πρὸς τοὺς ἐν Κολοσσαῖς πιστοὺς ὁ Παῦλος ἐξορκίζει αὐτοὺς οὕτω: «Καθὼς λοιπὸν παραλάβετε τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν τὸν Κύριον ἐν αὐτῷ περιπατεῖτε (β' 6)». Ἡ παραγγελία αὕτη διδὲν εἰς ἡμᾶς τὸ ὑπόδειγμα τοῦ βαδίσματος τῆς οὐρανόφωτης κλήσεως. Ὁφείλομεν ἐν τούτοις νὰ σημειώσωμεν μερικὰς λεπτομερείας καὶ ἀντιθέσεις αἱ ὁποῖαι ἀφθονοῦσιν ἐν ταῖς Γραφαῖς τοῦ Θεοῦ αἱ ὁποῖαι ἰσορροποῦσιν τὴν νοουθεσίαν ἐκείνων οἵτινες «ἔχουσι τὴν ἐλπίδα αὐτῶν ἀποσταταμενῶν ἐν οὐρανοῖς» (α' 5). Αὗται θέλουνσιν φανερώσει πῶς φυλάττεται ἡ οὐρανόφωτος καὶ πῶς παρίσταται ἐνώπιον ἡμῶν.

Περὶ τῶν μὴ σεσωσμένων—ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ δεικνύει εἰς ἡμᾶς—ὅτι οὗτοι βοδίζουσιν ἐπὶ τῆς πλατείας ὁδοῦ πρὸς αἰωνίαν ἀπώλειαν, ὅτι περπατοῦσιν «ἐν τῇ ματαιότητι τοῦ νοῦς αὐτῶν ἐσκοτισμένοι τὴν διάνοιαν ἀπηλλοτριωμένοι τῆς ζωῆς τοῦ Θεοῦ» περιπατοῦσι «κατὰ τὸ πλῆγμα τοῦ Κόσμου τούτου, τοῦ ἄρχοντος τῆς ἐξουσίας τοῦ ἀέρος τοῦ πνεύματος τὸ ὁποῖον ἐνεργεῖ σήμερον εἰς τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας» περπατοῦσιν ἐν τῇ σκότει.

Περὶ τῶν σεσωσμένων κατὰ χάριν ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ λέγει ὅτι βαδίζουσιν ἐπὶ τῆς στενῆς καὶ τελεωμένης ὁδοῦ τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν οὐρανόν, ὅτι «δὲν εἶναι ἐν σαρκὶ» «περιπατοῦσι κατὰ Πνεῦμα» ἐπίσης «διὰ τοῦ Πνεύματος». «Δὲν εἶναι ἐκ τοῦ κόσμου» καθὼς ὁ Χριστὸς δὲν ἦτο ἐκ τοῦ κόσμου καὶ καλοῦνται νὰ περιπατήσωσιν «εἰς νέαν ζωὴν». Οὐ-

ΕΓΓΡΑΦΗΤΕ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΙ
ΕΙΣ ΤΟ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

«ΝΕΑ ΖΩΗ»

Ἀπαραίτητον διὰ κάθε
οικογένειαν

τοι καλοῦνται «Νὰ μὴ περιπατῶσιν καθὼς οἱ ἔθνη-
κοί» «Δὲν εἶναι σκότος ἀλλὰ φῶς ἐν Κυρίῳ» καὶ πρέ-
πει νὰ «περιπατῶσιν ὡς τέκνα φωτός» καὶ «ἐὰν
περιπατεῖτε ἐν τῷ φωτί...καὶ τὸ αἷμα τοῦ Ἰησοῦ
Χριστοῦ...καθαρίζει ὑμᾶς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας (Α'.
Ἰω. α') τὸ δὲ Β'. Ἰω. δ' λέγει «ἐχάρην λίαν ὅτι
εὗρηκα ἐκ τῶν τέκνων σου περιπατοῦντας ἐν τῇ ἀλη-
θείᾳ καθὼς ἐλάβομεν ἐντολὴν παρὰ τοῦ Πατρὸς» καὶ
ἐν τέλει τὸ Γ' Ἰω. 4 λέγει «μεγαλητέραν χαρὰν δὲν
ἔχω παρὰ τοῦτο νὰ ἀκούω ὅτι τὰ τέκνα μου περιπα-
τοῦσιν ἐν τῇ ἀληθείᾳ».

Προτροπαὶ καὶ εἰδοποιήσεις διδακτικαὶ δίδονται
ἐπίσης ἐν ἐκτάσει μετὰ μεγάλης ἐπιμελείας λόγῳ τῶν
πολλαπλῶν κινδύνων, οἵτινες ἐπαπειλοῦσιν τὴν οὐρά-
νιον ἡμῶν πορείαν. Προτρέπομεθα νὰ βλέπωμεν
«πῶς νὰ περιπατῶμεν ἀκριβῶς οὐχὶ ὡς ἄσοφοι ἀλλ'
ὡς σοφοὶ ἐξαγοραζόμενοι τὸν καιρὸν διότι αἱ ἡμέραι
εἶναι πονηραί» καὶ ἐν σῴσεϊ πρὸς τοῦτο διὰ «νὰ
περιπατεῖτε ἐν φρονήσει πρὸς τοὺς ἐξω καὶ νὰ μὴ
ἔχητε χρεῖαν οὐδενός» καὶ ἀναφορικῶς πρὸς ἐκείνους
οἱ ὅποιοι κυβερνοῦνται ὑπὸ σαρκικοῦ πνεύματος
ἀντὶ νὰ εἶναι πνευματικοί, εἶναι γεγραμμένον «Δὲν
εἰσθε σαρκικοὶ καὶ περιπατεῖτε κατὰ ἄνθρωπον·»
ὡς πρὸς ἐκείνους δὲ οἱ ὅποιοι προώδουν πνευματι-
κῶς ἐγράφη «εἰς ἐκεῖνο τὸ ὅποion ἐφθάσαμεν ἅς πε-
ριπατήσωμεν κατὰ τὸν αὐτὸν κανόνα, ἅς φρονῶμεν
τὸ αὐτό» καὶ πάλιν (διὰ προτροπὴν) «πολλοὶ περιπα-
τοῦσι—ἐχθροὶ τοῦ σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ—οἵτινες
φρονοῦσι τὰ ἐπίγεια τῶν ὁποίων τὸ τέλος ἀπώλεια
τῶν ὁποίων θεὸς ἡ κοιλία καὶ ἡ δόξα ἐν τῇ αἰσχύ-
νῃ αὐτῶν, οἵτινες φρονοῦσι τὰ ἐπίγεια» οἱ ὄντες τοῦ
Κυρίου προτρέπονται «νὰ περιπατοῦσιν ἀξίως τοῦ
Κυρίου εὐαρεστοῦντες κατὰ πάντα καρποφοροῦντες
εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν» «ἀξίως τοῦ Θεοῦ τοῦ προ-
σκαλοῦντος ἡμᾶς εἰς τὴν αὐτοῦ βασιλείαν καὶ δόξαν.

Οἱ πιστοὶ καλοῦνται «νὰ περιπατήσωσιν ἀξίως
τῆς κλήσεως καθ' ἣν προσεκληθήσαν ὡς τέκνα φω-
τός» σχετικῶς δὲ πρὸς τὴν γῆιν καὶ κλῆσιν καὶ σχέσεις
«καθὼς ὁ Θεὸς ἐμοίρασεν εἰς ἕκαστον καὶ καθὼς ὁ
Κύριος ἐκάλεσεν ἕκαστον οὕτως ἅς περιπατή». Ὅταν
οἱ πιστοὶ συνολικῶς ἐβάδιζαν «ἐν τῷ φόβῳ τοῦ Κυ-
ρίου καὶ διὰ τῆς παρηγορίας τοῦ Ἁγίου πνεύματος
ἐπληθύνοντο».

Ἡμεῖς ὀφείλομεν «νὰ περιπατῶμεν κατὰ Πνεῦ-
μα» «ἐν τῇ ἀληθείᾳ» «ἐν τῷ φωτί» «ἐν ἀγάπῃ κα-
θὼς ὁ Χριστὸς ἡμᾶς ἠγάπησε....

Ἀληθῶς ἡ κλῆσις μας εἶναι πολὺ ὑψηλὴ—ὑ-
ψίστη—καὶ τὸ ὑπόδειγμα τοῦ βαδίσματος ὑμῶν δὲν
πρέπει νὰ εἶναι κατώτερον ὡς τέκνα Θεοῦ καλοῦ
μεθα νὰ περιπατήσωμεν ἀξίως τῆς κλήσεως ταύτης.

Πρὸς τὴν ἐκλεκτὴν κυρίαν ὁ Ἰωάννης γράφει:

«Σὲ παρακαλῶ κυρία οὐχὶ ὡς ἔχων ἐντολὴν νέαν
ἀλλὰ τὴν ἐντολὴν τὴν ὁποίαν εἶχομεν ἐξ ἀρχῆς νὰ
ἀγαπῶμεν ἀλλήλους» καὶ αὕτη εἶναι ἡ ἀγάπη νὰ πε-
ριπατῶμεν κατὰ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ· αὕτη εἶναι ἡ ἐν-
τολὴ τὴν ὁποίαν ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς διὰ νὰ νὰ πε-
ριπατῶμεν ἐν αὐτῇ διότι πολλοὶ πλάνοι εἰσῆλθον εἰς
τὸν κόσμον οἵτινες δὲν ὁμολογοῦσιν ὅτι ὁ Ἰησοῦς
Χριστὸς ἦλθεν ἐν σαρκί. Πόσον εἴμεθα εὐτυχεῖς
εἶν ἐννοῶμεν τοὺς λόγους τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς ἡ-
μῶν ὁ ὁποῖος δι' ἡμᾶς λέγει «θέλω ἐνοικήσει ἐν αὐ-
τοῖς καὶ θὰ ἐμπεριπατήσω ἐν αὐτοῖς». Ἐκεῖνος μᾶς
ἔσωσε κατὰ χάριν διὰ τῆς πίστεως καὶ ἡμεῖς εἴμεθα
τὸ ἀριστοῦργημα τοῦ «κτιθέντες» ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ
δι' ἔργα ἀγαθὰ τὰ ὁποῖα προητοίμασεν ὁ Θεὸς διὰ
νὰ περιπατήσωμεν ἐν αὐτοῖς. Ἡμεῖς ἀνταποκρινό-
μεθα εἰς τὴν θεῖαν ἀγάπην ἐκδηλοῦντες ἀγάπην
πρὸς ἐκείνους τοὺς ὁποίους ὁ Θεὸς μᾶς ἤνωσε καὶ
εὐαρεστοῦντες εἰς αὐτὸν πραγματοποιοῦμεν τὸ ρη-
θὲν «ὁ Θεὸς εἶναι ἀγάπη καὶ ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ
ἐν τῷ Θεῷ μένει καὶ ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ». Ἐλέχθη ὅτι
ἡ πίστις ἐργάζεται διὰ τῆς ἀγάπης· ἡ ἀλήθεια αὕτη
φαίνεται ἐν τῇ πράξει ὑπ' ἐκείνων οἱ ὅποιοι εἶναι
ἀληθῶς ἐν τῇ ὁμολογίᾳ τῆς πίστεως τῶν εἰς τὸν Υἱὸν
τοῦ Θεοῦ, οὐχὶ πίστις πρὸς ἄνθρωπον ἢ πρὸς τὸ
ἐγώ, ἀλλὰ εἰς Αὐτόν.

Τοῦτο παρεκίνησέ τινα νὰ γράψῃ:
Κράτησέ μας ὡς θεῖα ἀγάπη ἐγγὺς πρὸς Σὲ
Δίδαξέ μας ἐν πίστει βαδίζειν, ὡς Σῶτερ Χριστέ.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἡ πίστις χαίρει νὰ περι-
πατῇ ἐν ὑπακοῇ εἰς τὴν οὐρανίαν ὁδόν.

(Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ ὑπὸ Τ.)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Διατὶ ἡ θέσις τοῦ ἱερέως δὲν ἐβελτιώθη
μέχρι τοῦδε. Τὶ ζητεῖ ὁ ἱερεὺς

Ὅτι ὁλος ὁ ἐνοριακὸς Κλήρος τοῦ Κρά-
τους πένεται καὶ εὐρίσκεται εἰς ἀθλίαν καὶ
ἐλεεινὴν κατάστασιν, οὐδεὶς ὁ ἀντιλέγων,
διότι εἶνε γεγονὸς ἀναμφισβήτητον.

Δι' ὅλας τὰς ἄλλας τάξεις, δημοσίους
καὶ ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους, καὶ ἐπαγγελμα-
τικὰς ἐν γένει τάξεις, ἐξευρέθη τρόπος τις
βελτιώσεως, καὶ διαρκῶς ἀξιέπαινος προ-
σπάθεια καταβάλλεται καὶ δὲν ὑπάρχει ἄμ-
φιβολία ὅτι σὺν τῷ χρόνῳ πᾶσαι αἱ τάξεις
θ' ἀποκτήσωσιν τὴν ποθομένην ἐκάστη
βελτιωσιν. Αὕξησις μισθοῦ, παροχὴ συντά-
ξεως ὑπὸ τοῦ Δημοσίου, ὑπὸ τοῦ Μετοχι-
κοῦ Ταμείου, ὑπὸ τοῦ ταμείου Προνοίας, πα-
ροχὴ ἐξόδων νοσηλείας, ἀκόμη κοὶ κηδεί-
ας, ἐὰν εἶνε δημόσιοι ὑπάλληλοι· παροχὴ
ἀποζημιώσεως ἐὰν εἶνε ἐπαγγελματίαι· πα-
ροχὴ συντάξεως ἐὰν εἶνε ἰδιωτικοὶ ὑπάλλη-
λοι ἡ ἀπλῶς ἐξασκοῦσιν ἐπάγγελμα τι ὡς οἱ
δικηγόροι κ. λ. Μόνον οἱ ἱερεῖς εἶνε τεθει-

μένοι εἰς τὸ περιθώριον—ἔχουν κηρυχθῇ ὡς ὄντα ἀνάξια πάσης προσοχῆς, ἀνάξια νὰ γίνεταί κἂν λόγος περὶ αὐτῶν. Ἀλλ' ἂν εἰς ὅλας τὰς τάξεις ὡς εἴπομεν παρατηρηταί βελτιώσεις οἰκονομικῇ καὶ ποιητικῇ, ἡ βελτιώσεις αὕτη δὲν ἐγένετο τῶν τάξεων κοιμωμένων—κατωρθώθη διὰ πολλῶν κόπων καὶ προσπαθειῶν ἐκ μέρους αὐτῶν, δι' αὐτόχρημα πάλης μακρᾶς πολλὰκις. Καὶ κατωρθώθη τοῦτο διότι οὐδεὶς ἠρνήθη εἰς οὐδεμίαν τάξιν νὰ ἐργασθῇ διὰ τὴν βελτιώσιν της. Μόνον ἡ τάξις τοῦ Ἑνοριακοῦ Κλήρου, οἱ ἱερεῖς δηλ. δὲν ἐπραξαν ὅ,τι ὀλοαὶ λοιπαὶ τάξεις, δὲν ἠκολούθησαν τὸν αὐτὸν νόμον τὸν ἄγοντα εἰς τὴν βελτιώσιν. Μόνον δ' ἐνοριακὸς κληρὸς ἔμεινε μὲ τὰς χεῖρας δεδεμένος—μὲ χειροπέδας—ἀνίκανος ὡς ἐκ τούτου νὰ πράξῃ τι διὰ τὴν βελτιώσιν του. Κρατεῖται ἐπτοημένος μὲ τὴν ἐξ ὑποβολῆς ἀντίληψιν ὅτι ὁ μόνος ἐν τῷ κόσμῳ ἄνθρωπος ποῦ δὲν εἶνε ἐλεύθερος νὰ ἐνεργήσῃ τι ἄφ' ἑαυτοῦ εἶνε ὁ παπᾶς. Τοῦτο ἀπεδείχθη τελευταίως ἀκόμη ἀπὸ τὴν ἐγκύκλιον τοῦ θεοφιλεστάτου Ρεθύμνης.

Οἱ ἱερεῖς τοῦ νομοῦ Ρεθύμνης ἐνόμισαν ἐν μέσῳ 20ῶ αἰῶνι ὅτι ἐδικαιοῦντο νὰ παρακαλέσωσι τὴν Κυβέρνησιν δι' ὑπομνήματός των, νὰ ἰδρῦσῃ σὺνδεσμον, (ἀφοῦ καὶ οἱ ἀχθοφόροι καὶ λεμβοῦχοι ἔχουν ἰδρῦσει παντοῦ), νὰ ζητήσωσι μὲ ἄλλας λέξεις διὰ τῶν ἰδίων δυνάμεων καὶ προσπαθειῶν τὴν οἰκονομικὴν βελτιώσιν των. Ἀλλὰ πόσον ἡπατήθησαν ἐκλαβόντες ὅτι ὁ 20ὸς αἰὼν ὁ τῆς ἐλευθερίας, περιλαμβάνει καὶ αὐτοὺς! Ἀπαγορεύεται—ἄλτ—ἤκουσαν νὰ πλήττῃ ἰσχυρῶς τὰ ὠτά των—ὁ ἱερεὺς οὐδὲν ἀπολύτως δύναται νὰ σκεφθῇ ἢ νὰ πράξῃ ἀνευ τῆς ἀδείας ἡμῶν—οὕτως οἱ κανόνες κελεύουσι, καὶ ἂν ἐπιμένετε παραβαίνοντες τούτους, θὰ ἐφαρμόσωμεν τὰς ἐκ τούτων ἀπορροεύσας ποινάς. Τὴν βελτιώσιν σας ἡμεῖς σκεπτόμεθα ἢ μᾶλλον ἀπεφασίσσαμεν—ἐγκύκλιος ἡμῶν πρὸς τὸν λαὸν θὰ ἐμπλήσῃ τοὺς οἴκους σας σίτου, οἴνου καὶ ἐλαίου καὶ πάσης ἀγαθωσύνης! Σεῖς ἀπαγορεύεται ἀπὸ τοὺς ἱεροὺς κανόνας! νὰ ζητήσητε δι' ὑπομνήματός σας, δι' ἐνεργειῶν σας τὸ ψωμί σας, τὸ ψωμί τῶν παιδιῶν σας, οὐτε ξεύρετε ἀπὸ ποῦ θὰ τὸ ζητήσητε.

Καὶ ἡ ἐγκύκλιος ὄντως ἐξαπελύθη, ἀλλ' ἡ κατάστασις ἐκείνου δι' ὃν ἐξεδόθη, οὐδεμίαν ἀπολύτως βελτιώσιν ὡς εἰκὸς ἐσημείωσεν, καὶ ὡς θὰ ἦτο πάντως γνωστὸν ἐκ αἰῶν προτέρων τοῖς ὑπογράψασιν τὴν ἐγκύ-

κλιον.

Μόνον ἱερεῖς ἐλεύθεροι, ὑπερήφανοι διὰ τὴν ἐλευθερίαν μεθ' ἧς θρῶσιν ἐντὸς τῶν ὁρίων τὰ ὅποια τὸ καθήκον των διαγράφει δύνανται νὰ βελτιώσωσι τὴν θέσιν των ἀπὸ πάσης ἀπύψεως, καὶ ν' ἀποβῶσι παράγων ὠφελιμώτατος καὶ σωστικός ὡς συμβαίνει εἰς ἄλλας χώρας. Ἱερεὺς καὶ ἐπίσκοπος ὠφείλουν νὰ εἶνε δύο πρόσωπα συνεργαζόμενα ἐν παντί ὡς ἀδελφοί.

Ἱερεὺς καὶ ἐπίσκοπος ὠφείλουν ἐξ εὐαγγελικῆς ἀγάπης νὰ εἶνε ἴσοι μεθ' ὅλην τὴν καθιερωθεῖσαν ταξιαρχίαν καὶ ὅχι ὁ πρῶτος νὰ μαραίνεται ὑπὸ τὴν σκιάν τοῦ δευτέρου. Ὁ ἱερεὺς θελεῖ καὶ ποθεῖ συνεργασίαν ἀδελφικὴν καὶ προκοπὴν παραλλήλως πρὸς τὸν προϊστάμενόν του. Θὰ γίνῃ τοῦτο; Τὸ πιστεύει.

Η ΣΤΕΨΙΣ ΤΟΥ ΝΕΓΚΟΥΣ

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΕΞΩΜΗΣ

Ἐν Ἀδίσ—Ἀβέβα 9 Ὀκτ. 1928.

Ἐκατόν σχετικῆς προσκλήσεως τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν ὅπως παραστῶ εἰς τελετὴν τῆς στέψεως τοῦ νέου Βασιλέως Τάφφαρι Μακόννεν μετέβην κατὰ τὴν ὁρισμένην ὥραν, ἥτοι θὴν πρωΐνῃν, εἰς τὸν παρὰ τὰ Ἀνάκτορα, πλοσίον τοῦ Μουσουλίου τοῦ Μενελίκ ἡνυπρεπισμένον χώρον. Ἐκεῖ μεγάλῃ σκηνῇ πολυτελὲς ἐστρωμένη διὰ ταπήτων εἶχε στηθῇ χωρισμένη εἰς δύο ὥστε τὸ πρῶτον τὸ καὶ ἐξωτερικὸν μέρος νὰ χρησιμεύσῃ ὡς προθάλαμος ἀναμονῆς, τὸ δὲ ἔνδον τὸ καὶ εὐρυχωρότερον διὰ τὴν τελετὴν τῆς στέψεως.

Καθ' ὅλην τὴν ὁδὸν ἀπὸ ὄρθρου βαθέως στρατὸς ποικίλος εἰς φυσιγνωμίας καὶ ἐνδυμασίας ὑπεράνω πάσης περιγραφῆς ἔχει παραταχθῇ. Ἦτο ἡ καταλλοτῆρα ἡμέρα διὰ νὰ προβάλλῃ τὸ μεγαλεῖον τῆς Αἰθιοπίας, Ἰδιῶται σχεδὸν δὲν ὑπῆρχον πλὴν τῶν Εἰθιωπαίων. Ἡ τελετὴ ἀπόδειξεν ὅτι ἡ Ἀδίσ—Ἀβέβα εἶνε στρατὸν μᾶλλον ἢ πόλιν.

Μετὰ μικρὰν ἀναμονὴν εἰς τὴν προθάλαμον σκηνῇν, ἀφοῦ συνεκεντρώθη τὸ Διπλωματικὸν Σῶμα καὶ οἱ Αἰοικηταὶ τῶν τριῶν ὁμόρων ἀποικιῶν, εἰσῆλθομεν εἰς τὴν μέγαν σκηνὴν ἐνθα ὑπῆρχε θρόνος ὕψους ὑπὸ κουβούκλιον ἐξ ἐρυθρῶν παραπετασμάτων καὶ παρ' αὐτὸν μικρὰ ἐξέδρα. Ἐπὶ τοῦ ὕψιλου θρόνου ἐκάθητο ἡ Αὐτοκράτειρα Ζαοδίτου ἐν ὅλῃ τῇ μεγαλοπρεπείᾳ Αὐτῆς, περιβεβλημένη πολλαπλὴν καὶ πολυπόικλον στολὴν καὶ περιστοιχουμένη ὑπὸ πολλῶν δορυφόρων καὶ φέρουσα ἐπὶ κεφαλῇς τὸ στέμμα τοῦ πατρὸς Αὐτῆς Μενελίκ ἐκ χρυσοῦ διαλίθου. Τὸ στέμμα δὲν ἐφῆπτετο τοῦ μετώπου ἀμέσως ἀλλ' ἐπικάθητο ἐπὶ ἐρυθροῦ κεφαλοδέσμου. Ἰεφόρει καὶ εἶδος φαιῶν ὁμοφορίου ἐκ βελούδου χρυσοκεντήτου. Ἀνάλογος ἦτο καὶ ἡ περιβολὴ τοῦ Βασιλέως φέροντος

ἐπὶ κεφαλῆς μόνον κεφαλόδεσμον.

Εἰς τὴν ἑνὸν σκητὴν οὐδεὶς τῶν ὑπουργῶν εὐρίσκειτο πλὴν μόνον τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν. Εἰσερχόμενοι ἐχαίρειζον τοὺς βασιλεῖς δι' ὑποκλήσεως τῆς κεφαλῆς καὶ ἐλαμβάνονεν τὰς θέσεις ἡμῶν ἐπὶ καθισμάτων δεξιόθεν τοῦ Βασιλέως παρατεταγμένων. Ἀπεθανμάζονεν τὸν πλοῦτον καὶ τὴν ἰδιόρρυθμον αἰθιοπικὴν ἐθνιοτυπίαν καὶ δὲν ἐγνωρίζονεν ποῦ νὰ διευσθύνωμεν τὰ ἀκόρεστα βλέμματά μας. Ἦρχισεν ἡ θρησκευτικὴ τελετὴ προσερχόντος τοῦ Ἑτσεγιέ (Γοποτηρητοῦ τοῦ χρησύντος θρόνου τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Αἰθιοπικῆς Ἐκκλησίας). Ἀνάγνώσματα, ψαλμοὶ διά μονότονος, θυμίαμα ἀφθονον καὶ περιφορὰ τῶν κληρικῶν περὶ δύο τραπέζας ἐφ' ὧν ἔκειντο ἐπὶ μίᾳ τῷ στέμματι, ἐπὶ τῆς ἄλλης τῷ ξίφος τοῦ Βασιλέως πρὸς καθαγιασμόν τῶν ὁλοῦν ἐτελεῖτο ἡ δέησις. Ἐπεθυομένην νὰ παραταθῇ ἡ προσευχὴ διὰ νὰ κορεσθῶμεν περισσότερον βλέποντες ὅσα περίεργα σὺδέποτε εἶδομεν. Τὸ στέμμα χρυσοῦν κυλινδρικὸν μετὰ λίθων πολυτίμων κατεσκευάσθη ἐνταῦθα ἐκ τοῦ προχείρου.

Μετὰ τὴν δέησιν λαμβάνει τὸ στέμμα ὁ Ἑτσεγιέ καὶ προσφέρει αὐτὸ εἰς τὴν Αὐτοκράτειραν λέγει: Συνήλθομεν πάντες ἐνταῦθα ἵνα παραστῶμεν εἰς τὴν τελετὴν τῆς ἐπίσημου ὑπὸ τῆς Α. Μ. τῆς Αὐτοκρατείας Ζαοδίτου Μενελέ, Βασιλίσσης Βασιλέως Αἰθιοπίας, ἐπιδόσεως τοῦ εὐλογημένου τούτου στέμματος εἰς τὸν πολυφίλητον Αὐτῆς υἱὸν Τάφαρι Μακόννεν, Διάδοχον τοῦ Θρόνου Αὐτῆς καὶ ἐκφράσωμεν εἰς Αὐτὸν τὰς εὐλαβεῖς ἡμῶν εὐχάς. Ἀρωμεν τὰς χεῖρας πρὸς Κύριον καὶ εὐχαριστήσωμεν Αὐτῷ. Ἀναγινώσκει δὲ ἀμέσως τὴν προσευχὴν τοῦ Ζαχαρίου ἐκ τοῦ Λουκᾶ 1, 68—79).

Ἐγείρεται τότε ὁ Βασιλεὺς καὶ προχωρεῖ πρὸς τὴν Αὐτοκράτειραν. Ζωηρὰ κίνησις δορυφόρων. Προβάλλεται σινδόνη καὶ ἀποκρύπτει ἀπὸ τοὺς ὄφθαλμοὺς ἡμῶν τὸν πρὸ τῆς Αὐτοκρατείας γονυπετήσαντα Βασιλέα, ὅπως δεχθῇ ἐκ τῶν χειρῶν τῆς τῷ σύμβολον τῆς βασιλείας εἰς ἐνδειξὴν ὅτι καὶ ἡ πλήρης ἐξουσία ἥτις παρεχωρήθη εἰς αὐτὸν ἀπ' Αὐτὴν ἀπορρέει.

Ἡ Αὐτοκράτειρα ἐπιδίδουσα τὸ στέμμα λέγει: Τέκνον πολυφίλητον εὐδοκῆσας ὁ Θεὸς τῇ αὐτοῦ χάριτι νὰ με καθίσῃ ἐπὶ τοῦ Θρόνου τοῦ σελτοῦ μου πατρὸς Μενελέ Β', ἠδελφον ἵνα καὶ σὺ ἦσαι τὸ στήριγμά μου. Τὴν θείαν ταύτην ἐκτελοῦσα βουλὴν παραχωρῶ σοι σήμερον τὸ βασιλικὸν ἀξίωμα καὶ σὲ περιβάλλω διὰ τοῦ στέμματος τούτου. Εὐχομαι εἰς τὸν Θεῖον δημιουργὸν ἵνα ἡμέραν τινὰ περιβληθῇς καὶ τὸ αὐτοκρατορικὸν στέμμα. Ὁ Νεγκοὺς εἶπε: «Γένοιτο». Ὁ Βασιλεὺς ἡσπάσθη τὴν χεῖρα τῆς Αὐτοκρατείας.

Προσέρχεται τότε ὁ Ἑτσεγιέ καὶ προσπεσὼν ἀσπάζεται τὰ γόνατα τοῦ Βασιλέως. Ἀκολουθοῦν οἱ ἀνώτεροι τοῦ Κράτους Μεγιστάνες. Ὁ πρεσβύτερος αὐτῶν προσφωνεῖ οὕτω! Εὐχόμεθα εἰς τὴν Α. Μ. τὴν Αὐτοκράτειραν μακρότητα ἡμερῶν καὶ εὐχαριστοῦμεν Αὐτὴν διότι ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Αἰθιοπίας ἔδωκε τὸ στέμμα τοῦτο εἰς τὸν υἱὸν Αὐτῆς τὸν Βασιλέα Τάφαρι. Κύριος τῆρησαι μετὰ τῆς Α. Μ. Αὐτοκρατείας καὶ τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος τὴν συμβολικὴν ἐνότητα τοῦ Ἀβρεχᾶ καὶ τοῦ Ἀσβέχα. Δώη Κύριος εἰς τὰς Ἡμετέρας Μεγαλειότητας βίον μακρόν. Εὐλογῆσαι Κύριος τὸ βασιλικὸν Σου στέμμα. Ἀξιῶσαι

Σε, Βασιλεῦ, ὁ Κύριος ν' ἀνέλθῃς εἰς τὸ Αὐτοκρατοκρατορικὸν ἀξίωμα. Οἱ Μεγιστάνες ἐπεύχονται. Πληρῶσαι Κύριος τὰς εὐχὰς ταύτας.

Εἶτα ὁ Ἑτσεγιέ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν κληρικῶν προσφωνεῖ οὕτω: Βασιλεῦ, εὐλογῆσαι ἡ Πρόνοια τὸ στέμμα τοῦτο ὅπερ ἔλαβες. Ἡ δοθεῖσα Σοι ἐξουσία Σὲ καθιστᾷ Ἀρχηγὸν πάντων τῶν λαῶν τοῦ Κράτους. Εἴη Σοι ὁ Θεὸς βοηθὸς ἵνα ὁδηγήσῃς αὐτοὺς εἰς τὴν εὐθείαν ὁδόν, δύνῃ Σοι σθένος ἵνα φυλάττῃς καὶ τηρῇς τὴν πίστιν τῶν πατέρων ἡμῶν ἥτις ἔχει τὴν πηγὴν τῆς ἐν τῷ βάθει τῶν χρόνων. Ἀναδείξει Κύριος τὴν Σὴν Μεγαλειότητα προστάτην τῆς Αἰθιοπικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀξιῶσαι Σε νὰ διαφυλάττῃς αὐτὴν ἐν τῇ τάξει καὶ τῇ παραδόσει.

Οἱ Ἐκκλησιαστικοὶ πάντες ἐπεύχοντο ὁμοφώνως. «Πληρῶσαι ἡ τοῦ Θεοῦ Πρόνοια πάσας τὰς εὐχὰς ταύτας».

Ὁ Ἑτσεγιέ ἐπιλέγει:

«Θεᾶ, Δημιουργέ, Παντοδύναμε, Βασιλεῦ τῶν βασιλευντων καὶ Κύριε τῶν Κυριούντων, Ἀρχηγέ τοῦ κόσμου, ὁ ἐν ὑψίστοις ἐφορεῖς πᾶντας τοὺς ζῶντας ἐπὶ τῆς γῆς, ἱκετεύομέν σε ἐξ ὅλης καρδίας ἐπιβλεψὼν ἰλέφ ὁμματί Σου ἐπὶ τὴν Βασιλίσσαν τῶν Βασιλέων τῆς Αἰθιοπίας καὶ τὸν Βασιλέα Τάφαρι ἐμπνευσὼν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ Ἁγίου σου Πνεύματος. Πλήρωσον αὐτοὺς τῶν Οὐρανίων σου δωρεῶν. Χάρις αὐτοῖς εὐδαιμονίαν καὶ βίον μακρόν. Δὸς ὑποταγῆς τὸ νίκος κατὰ τῶν πολεμίων, ἵνα μετὰ τὸν ἐπίγειον βίον ἀξιοθῶσι νὰ ἀπολαύσωσι τῆς αἰωνίου χαρᾶς, ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀμήν».

Τότε μετὰ τοῦ Διπλωματικοῦ Σώματος καὶ τῶν Διοικητῶν τῶν ὁμόρων ἀποικίων ὑποκλινομένων ἐνώπιον τοῦ Νεγκοὺς καὶ τῆς Αὐτοκρατείας προσήλθε καὶ ὁ Πατριαρχικὸς Ἀντιπρόσωπος καὶ πύλῳγος τὸν νέον Βασιλέα διὰ τῆς χειρὸς, ἐξ ὀνόματος τῆς Ἁγίας Ὁρθοδόξου Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας.

Μετὰ τὴν ὑπὸ τὴν σκητὴν τελετὴν ὁ Βασιλεὺς ἐπὶ τεθρίκου ἀμάξης πλουσίως κεκοσμημένης ἐν μεγάλῃ πομπῇ προχωρεῖ πρὸς τὸν Ναὸν τῆς Ἁγίας Τριάδος. Ἀκολουθοῦμεν μετὰ τὸ Διπλωματικὸν Σῶμα ἐφ' ἀμαξῶν ἀνὰ δύο πρόσωπα ἐφ' ἑκάστης ἀμάξης εἰς Πρεσβευτῆς καὶ εἰς Μεγιστάν ἢ Ὑπουργὸς Στρατὸς ἐκατέρωθεν εἰς πυκνοτάτας γραμμὰς παρατεταγμένους χαίρετὰ τὸν Βασιλέα. Ἡ πομπὴ ἐξηκολούθει ὑπὸ τὸν γοοῦπον τῶν τηλεβόλων τὸ ὅποια ἀπὸ τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ὁ Βασιλεὺς περιεβλήθη τὸ στέμμα ἤρχισαν νὰ ρίπτουν τὰς 101 βολὰς.

Ὀλίγον πρὸ τοῦ ναοῦ ὁ Βασιλεὺς καίερχεται τοῦ ὀχήματος καὶ ὁδεύει. Ὁ ἐνθουσιασμὸς τοῦ πλήθους κορυφούται καὶ ἡ παράταξις μετὰ τοῦ πρωτοκόλλου ἀνατρέπεται. Εἰσερχόμεθα ὑπὸ τοὺς ἀλλалаγμοὺς τῶν Αἰθιοπῶν. Εἰς τὸν πρῶτον περίβολον τοῦ κυκλωτοῦ ναοῦ εἰνεῖ ἡ θέσις τῶν Διπλωματῶν μετὰ καθισμάτων. Εἰς τὸν β' περίβολον εἰσερχεται ὁ ἀνώτερος Κλῆρος. Πρὸ τῆς Ἁγίας Τραπεζῆς (Ταβὸτ) ἵσταται ὁ Βασιλεὺς καὶ εἰς μικρὰν ἀπόστασιν, ὅσος θὰ ἦρκει νὰ σταθοῦν τρεῖς ὑπασπισταί, ἵσταται ὁ Ἑτσεγιέ, δεξιόθεν δ' αὐτοῦ ἱστάμεθα ἡμεῖς. Ἐνώπιον αὐτοῦ εἰνε δύο τραπέζια ἐφ' ὧν ὁ Βασιλεὺς ἀποθέτει τὸ στέμμα καὶ τὴν σπάθη, περὶ τὸ στέμμα δὲ τοῦ Βα

σιλέως ὑπάρχει καὶ τὸ στέμμα τῆς νέας Βασιλείας ἐν σχήματι διαδήματος.

Ἀρχίζει ἡ κειτοργία. Περὶ τὸ μέσον αὐτῆς ὁ Βασιλεὺς εἰσέρχεται εἰς τὸ Ταβώτ καὶ παραμένει μέχρι τέλους. Ἐκεῖ εἰς τὸ Ταβώτ μεταλαμβάνει τῶν ἀχράντων μυστηρίων. Ὁ Ἑσπεγὶ καθ' ὅλην τὴν λειτουργίαν ἴσταται εἰς τὴν θέσιν του, ἀπαξ μόνον εἰσελθὼν εἰς τὸ Ταβώτ ἴσω, διὰ νὰ μεταδώσῃ τὰ ἀχράντα μυστήρια εἰς τὸν Βασιλέα. Μετὰ τὴν λειτουργίαν ἐξέρχεται ὁ Βασιλεὺς. Ἐπὶ τῶν βαθμίδων τοῦ ναοῦ ἔχει στηθῇ θρόνος καὶ ἐκατέρωθεν αὐτοῦ καθίσματα διὰ τοὺς ἐπισήμους. Ἐξ ἀριστερῶν μετὰ τὸν Ρὰς Κάσα ὁ Ἑσπεγὶ καὶ μετὰ τοῦτον ἐγὼ. Ἐπὶ κολούθησεν ὁ χαιατισμὸς τοῦ Βασιλέως. Ἀνὰ εἰς ἀναβαίνον τὰς βαθμίδας ἔχαιρέτα τὸν Βασιλέα, Προὐχώρησα καὶ ἐγὼ μετὰ τοὺς Πρεσβυτάς καὶ ἀνὰ μενος τῆς χειρὸς αὐτοῦ ὑπέβαλον τὰ συγχαρητήρια ἐμοῦ καὶ ἐξ ὀνόματος τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος καὶ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Ἀποστόλου Μάρκου εὐχρηθεῖς αὐτῷ εὐδαμονίαν. Ὁ Βασιλεὺς νῆχαρίστησε.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς δεξιώσεως ταύτης ὁ Βασιλεὺς ἐπὶ τεθρίππου ἄρματος ἔκανε πρὸς τὸ Ἀνάκτορόν του μετὰ τῆς αὐτῆς ἐπισήμου πομπῆς καὶ τῆς στρατιωτικῆς παρατάξεως. Ἰδιαίτερον τῆς πομπῆς ταύτης σημειωτέον ὅτι καθ' ὁδὸν τὸ Βασιλικὸν ἄρμα ἀνέκοπτε τὴν πορείαν του ὅπως ραψφοδοὶ ἐξυμνήσωσι τὸν Βασιλέα.

Τὶ καὶ μόνον ἀπαγορεύεται νὰ πράττωσιν οἱ ἱερεῖς ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ οἰκείου ἐπισκόπου των

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΣ ΚΑΝΩΝ ΛΘ΄.

«Οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ διάκονοι ἄνευ γνώμης τοῦ ἐπισκόπου μηδὲν ἐπιτελείωσαν αὐτοὺς γάρ ἐστι ὁ πεπιστευμένος τὸν λαὸν τοῦ Κυρίου, καὶ τὸν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν αὐτῶν λόγον ἀπαιτηθσόμενος»

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

Ζω ν α ρ α ς. Τοῖς πρεσβυτέροις καὶ διακόνους ὑπὸ τοὺς κατὰ χώραν τελοῦσιν ἐπισκόπους, ἀφ' ἑαυτῶν τι πράττειν οὐκ ἐκκεχώρηται ὅσον ἐπιτιμᾶν, καὶ ἀφορίζειν οὓς βούλονται καὶ ὀπηνίκα ἢ λύειν ἀφορισμὸν, ἢ μειοῦν, ἢ ἐπετείνειν ταῦτα γὰρ τῆς ἀρχιερατικῆς εἰσὶν ἐξουσίας καὶ, εἰ μὴ παρὰ τοῦ ἐπισκόπου τὸ ἐνδόσιμον λάβοιεν, τοιοῦτόν τι ποιεῖν οὐκ ἀφείται αὐτοῖς. **Β α λ σ α μ ὠ ν.** Τὸ μηδὲν ἐπιτελεῖν τοὺς πρεσβυτέρους καὶ διακόνους ἄνευ γνώμης τοῦ ἐπισκόπου, μ ἡ ε ἰ π η ς κ α θ ο λ ι -

ΔΙΑΒΑΖΕΤΕ

ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΔΕΤΕ

Τὸ Δεκαπενθήμερον Περιοδικὸν

«ΝΕΑ ΖΩΗ»

κ ὀ ν ε ἰ ν α ι, ἀλλ' εἰπέ μὴ ἔχειν ἐπ' ἀδείας τούτους ποιεῖν τὸ διοῦν ἀνῆκον τῷ ἐπισκόπῳ χωρὶς γνώμης αὐτοῦ, ὅσον τὸ ἐκδιδόναι ἀκίνητα τῆς ἐκκλησίας, τὸ εἰσοδιάξειν τὰ περὶ αὐτὴν, τὸ ἐπιτιμᾶν καὶ ἕτερα τοιαῦτα. Ἡ γὰρ διοίκησις, φησὶν ὁ κανὼν, τῶν ἐπισκοπικῶν πραγμάτων, καὶ αἱ ψυχὰι τοῦ λαοῦ τῷ ἐπισκόπῳ ἐπιστεύθησαν, **Α ρ ι σ τ η ν ὀ ς.** Οὐκ ἔξεστι πρεσβύτερον, ἢ διάκονον, ἄνευ γνώμης τοῦ ἰδίου ἐπισκόπου, ἢ τὸν λαὸν ἀφορίζειν, ἢ αὔξειν, ἢ μειοῦν ἐπιτίμια ἢ ἕτερόν τι τοιοῦτον ποιεῖν. ὥς τοῦ ἐπισκόπου τὸν λαὸν ἐμπιστευομένου, καὶ τὸν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν αὐτῶν λόγον ἀπαιτηθσόμενον.

ΕΞ ΑΦΟΡΜΗΣ ΜΙΑΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ

«Ὅταν εἰς ἓνα ἄτομο (χριστιανικὸν) ἡ θρησκεία του (ἡ χριστιανικὴ) ἀποτελεῖται ἀπὸ τύπους καὶ τούτων μόνον εἶνε λάτρεις, αὐτοὺς δὲ φυλάττων πιστεύει ὅτι εὐαρεστεί τῷ Θεῷ, μετὰ τὴν οὐσίαν δὲ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας ἔχει διαζύγιον, καταντᾷ ὑπεραμυνόμενον τῶν τύπων αὐτοχρημα γελοῖον, ὥς μεταχειριζόμενον γελοῖα ἐπιχειρήματα.

Τοῦτο συνέβη καὶ μετὰ τὸν αἰδεσ. οἰκονόμον Νικὸλ. Μποῦγαν ἐφημέριον τῆς Ἑλληνικῆς κοινότητος Ἀσσιοῦ ἐν Ἀνω Αἰγύπτῳ.

Οὗτος θέλων νὰ ὑπερασπίσῃ τοὺς ξηροὺς καὶ ἀγόνους τύπους, ὧν τυγχάνει λάτρεις, καὶ νὰ δημοκρήσῃ, ἐξέωκε μίαν περισπούδαστον !! μελέτην, ἥς τὰ γελοῖα ἐπιχειρήματα, ἄγουσιν εἰς τὸ νὰ εὐχρηθῇ ὁ ἀγαγνώστης τῷ Θεῷ νόσου αὐτὸν ἀπαλλάξαι.

Διαστρέφων τὴν ἀλήθειαν, τολμᾷ νὰ ὑποστηρίξῃ πράγματα ποῦ ὁ πλῆθον ἀγράμματος δὲν θὰ ἐτόλμα σὰ θίξῃ καὶ ὑποστηρίξῃ. Οὕτω διὰ νὰ ὑποστηρίξῃ ὅτι ἡ ἀντιγραφικὴ καὶ ἀντεαγγελικὴ γυναικῶδες κόμη τῶν κληρικῶν εἶνε εὐαγγελικὴ, γράφει ὅτι ὁ Χριστὸς ὡς Ναζιραῖος ἔτρεφε κόμην μακρὰν ἔχων αὐτὴν ἐν μῶ μέσῳ κεχωρισμένην!! Ἰδοὺ ὑπεράσπισις τῆς Χριστιανικῆς θρη-

ΕΓΓΡΑΦΗΤΕ

ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΙ

Καὶ συστήνετε πάντοτε εἰς τοὺς

φίλους σας τὸ περιοδικόν

«ΝΕΑ ΖΩΗ»

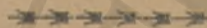
σκείας! διαστrophὴ κατὰφωρος τῆς Γραφῆς. Ψεύδεται ἀνεθέστατα, παριστῶν τὸν Σωτῆρα ὡς Ναζωραῖον καὶ ἀνακηρυσσόμενον μάλιστα ὡς τοιοῦτον κατὰ μυθολογικὸν τρόπον ἀπὸ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ. Τὸ κομᾶν ἀπηγορεύετο εἰς τοὺς Ἑβραίους πάντας· οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λεῦται ἐκείρον τὴν κόμην, ἀπηγορεύετο δὲ μόνον νὰ τὴν ξυρίζουν καὶ ὀλοτελῶς νὰ τὴν ἀποσιλόνουν. (Ἰεζεκ. μ δ'. 20). Ἡ χριστιανικὴ θρησκεία εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς διὰ λόγων αὐστηρῶν ἀπαγορεύει τὸ τρέφειν κόμην. «Ἡ οὐδὲ αὕτη ἡ φύσις διδάσκει ὑμᾶς ὅτι ἀνὴρ μὲν ἐὰν κομᾷ ἀτιμία αὐτῷ ἐστὶ, γυνὴ δὲ ἐὰν κομᾷ δόξα αὐτῇ ἐστίν;» (Α' Κορ. ια' 14, 15). Ὅσοι ἐκ τῶν κληρικῶν τρέφουσι κόμην παραβαίνουν τὴν Γραφὴν κατὰ τρόπον ἀσυγχώρητον.

Τί δὲ νὰ εἴπῃ τις διὰ τὸν μυθολογικὸν καὶ γε οἷον τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον ἐπιχειρεῖ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ἡ νῦν ἐξωτερικὴ περιβολὴ τῶν κληρικῶν εἶνε αὕτη αὕτη ἡ τοῦ Σωτῆρος καὶ τῶν μαθητῶν του; «Ἐκ τῶν ὧν παρεθέσαμεν, γράφει, γίνεται γνωστὸν ὅτι ἐὰν δὲν γίνεται λόγος ἐν τῇ ἀγίᾳ γραφῇ συγκεκριμένως περὶ τῆς περιβολῆς, δὲν ἐγένετο τοῦτο διότι οὐδεὶς λόγος ὑπῆρξεν ἐφ' ὅσον εὐκόλως ἐννοεῖται». Καὶ πράγματι ὑπὸ τοῦ αἰδ. Μπούγια ὅσα μὲν ἀναφέρει ἡ Γραφή ἀγνοοῦνται, ὅσα δὲ δὲν ἀναφέρει εὐκόλως ἐννοοῦνται!!

Μὲ τὸν αὐτὸν ἐπιτυχῇ τρόπον!! ὑπεραμύνεται τῆς ἀγαμίας τοῦ κλήρου καὶ τῆς ἀπαγορεύσεως τοῦ β' γάμου. Ἀλλ' ἐκεῖ ποῦ καθίσταται ἀφθαστος εἶνε εἰς τὸ κεφάλαιον τῆς μελέτης του ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὁ καθαγιασμός τοῦ σχήματος», ἔνθα ὅπως καὶ εἰς ὅλην τὴν μελέτην διαλάμπει ἡ διανοητικὴ ἀξία τοῦ ἀνδρός. «Τὸ ράσον εἶνε γράφει, τὸ ἱμάτιον ἐκεῖνο τοῦ ὁποῖου ἤψατο ἡ αἰμορροῦσα γυνὴ καὶ ἐθεραπεύθη. Τὸ ράσον εἶνε ἐκεῖνο τὸ φάρμακον τὸ ὁποῖον ἔχον τὴν ἱαματικὴν δύναμιν διεσκορπίζε τὰ νέφη τῶν ἐπιδημιῶν ἀσθενειῶν περιφερόμενον μετ' εὐλαβείας.

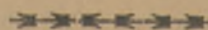
Τὸ ράσον εἶνε ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐκάλυψε τὴν ψυχικὴν γύμνωσιν τῶν ροπατόρων καὶ ἡμῶν! Τὸ ράσον εἶνε ὁ ἐπενδύτης τῆς αἰδημοσύνης ὅστις ἐκάλυψε τὰ γυμνά τοῦ Πέτρου μέλη εἰς τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Ἰησοῦ» κ.λ.

Καὶ ἐνῶ ὁ αἰδ. Μπούγιας εἶνε γράφων ὅσα γράφει συγχωρητέος, ἀποροῦμεν πῶς ὁ Σεβασμ. Μητροπολίτης Πτολεμαίδος κ. Παρθένιος συμφωνεῖ μαζί του, ἀφοῦ «ἐν ἐπιστάσι οὐχὶ τυχοῦση», ὡς γράφει, διεξῆλθε τὴν μελέτην του!

ΑΣ ΜΗ ΜΕΙΝΗ ΚΑΝΕΙΣ

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ἱεροῦ Συνδέσμου Ἀθηνῶν θέλει στείλῃ εἰς ὅλους τοὺς ἱερεῖς τῆς Κρήτης διὰ τῶν θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων αὐτῆς δελτία πρὸς συμπλήρωσιν καὶ ἀποστολὴν εἰς αὐτῶν εἰς τὸ αὐτὸ Συμβούλιον, τὸ ὁποῖον καταβάλλει ἐνεργείας ὅπως καὶ διὰ τοὺς ἱερεῖς διὰ Νόμου Ἰδρυθῇ Ταμεῖον Συντάξεως. Ἄς μὴ μείνῃ κανεῖς ἱερεὺς, ὅστις νὰ μὴ σπεύσῃ νὰ δώσῃ τὰς ζητούμενας πληροφαρίας.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Ἀγαπητὲ ἐν Χριστῷ ἀδελφὲ,

Σᾶς εἶνε γνωστὴ ὁ φορικτὴ καὶ οἰκτρὰ θέσις ὑπὸ τὴν ὁποίαν διατελεῖ ὁ ἐφημερικὸς Κλῆρος καὶ συνεπῶς παραλείπομεν νὰ διεκτραγωδήσωμεν αὐτήν. Κυρίως δὲ ἐκείνην εἰς τὴν ὁποίαν περιέρχονται γηραιοὶ συνάδελφοι, ἢ αἱ οἰκογένειαι θνησκόντων Ἱερέων, αἵτινες ἐγκαταλείπονται καταντᾷ νὰ στεροῦνται καὶ αὐτοῦ τοῦ ἄρτου. Ὡς καὶ τοῦτο Σᾶς εἶνε γνωστὸν ἐσκέφθημεν ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ καταβάλωμεν προσπάθειαν διὰ τὴν κατὰ τὸ δυνατόν θεραπείαν τῆς θλιβερᾶς ταύτης καταστάσεως. Ἐλπί-

Ο φίλοι συνδρομηταὶ μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ ἔκδοσις τῆς Νέας Ζωῆς δὲν ἀποτελεῖ κερδοσκοπικὴν ἐπιχείρησιν, ὡς στείλωσι προθύμως καὶ εὐχαρίστως τὴν μικρὰν συνδρομὴν των.

οἰμεν κατόπιν τῶν ἀπὸ διαιτίας προσπαθειῶν μας νὰ ἐπιτύχωμεν τὴν σύστασιν ἐνὸς Ταμείου Συντάξεως, ἢ ἀλληλοβοηθείας καὶ ἔχομεν τὰς ἐπὶ τούτου ὑποσχέσεις. Ἐπειδὴ ἤδη πρόκειται νὰ ἐλθῶμεν εἰς τὰς λεπτομερίας τοῦ ζητήματος, ἔχομεν ἀνάγκην, πρὸς καταρτισμὸν τοῦ εἰδικοῦ Νομοσχεδίου, τῶν ζητουμένων πληροφοριῶν, τὰς ὁποίας θέλομεν νὰ ἐλπίζομεν ὅτι μετὰ προθυμίας καὶ δυνατῆς ἀκριβείας θὰ παράσχητε πρὸς ἡμᾶς τὸ ταχύτερον. Ἀπὸ Σᾶς ἐξαρτᾶται καὶ τὸν λοιπὸν Κλῆρον νὰ δώσωμεν ὠρισμένην κατεύθυνσιν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ, καὶ ἂν δώσητε τὴν δέουσαν προσοχὴν καὶ ἐπιδείξητε ὅμοιον ἐνδιαφέρον διὰ τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τοῦ ἐφημεριακοῦ Κλήρου, ἡμῶν δ' αὐτῶν, καὶ τὴν Ἱερατικὴν ἀξιοπρέπειαν, ἀποστείλατέ μας ὅσον τάχιον τὰς ζητουμένας πληροφορίας, ὃ χρόνος ἐπείγει.

Ὁ Ἀντιπρόεδρος

Ὁ Γραμματεὺς

ΚΩΝΣΤ. ΡΩΜΑΝΟΣ

Ν. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Οἰκονόμος

Πρωτοπρεσβύτερος

Τ Α Μ Ε Λ Η

ΗΛ. ΑΝΔΡΙΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΛΟΥΚΑΣ ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

ΓΕΩΡ. ΜΑΚΡΗΣ

ΒΑΣΙΛ. ΧΟΥΠΗΣ

ΑΓΓ. ΝΗΣΙΩΤΗΣ

ΙΩΑΝ. ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ

ΙΑΚ. ΜΟΥΡΟΥΖΗΣ

ΕΓΓΡΑΦΗΤΕ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΙ
ΕΙΣ ΤΟ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

«ΝΕΑ ΖΩΗ»

Ἀπαραίτητον διὰ κάθε
οἰκογένειαν

Ἡ μὴ ἐπιστροφὴ τοῦ φύλλου θεωρεῖται ὡς ἀποδοχή.

Οἱ διὰ πρώτην φορὰν λαμβάνοντες φύλλον καὶ μὴ ἐπιθυμοῦντες νὰ ἐγγραφῶσι συνδρομηταὶ παρακαλοῦνται ὅπως ἀφοῦ διαβάσουν προσεκτικὰ τὸ φύλλον μας ἐπιστρέψουν αὐτό. Οἱ μὴ ἐπιστρέφοντες τὸ φύλλον θεωροῦνται ὡς ἐγγραφέντες συνδρομηταὶ καὶ παρακαλοῦνται ὅπως ἐμβάσωσι διὰ ταχ. ἐπιταγῆς τὴν συνδρομὴν των ἐντὸς τοῦ πρώτου μηνός.

Τὸ περιοδικὸν ἐκδιδόμενον τὴν πρώτην ἐκάστου μηνός εἰς διπλοῦν φύλλον ἀποστέλλεται εἰς τοὺς συνδρομητὰς μας τακτικώτατα.

Τὰ ἐμβάσματα τῶν συνδρομῶν ἢ ὅ,τι ἄλλο ἀφορᾷ τὸ περιοδικὸν δεόν νὰ ἀπευθύνωνται εἰς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ περιοδικοῦ «Νέα Ζωή» Βάμον (Κρήτης).

Οἱ μὴ λαμβάνοντες φύλλον τι ἐξ ὑπατιότητος τοῦ ταχυδρομείου παρακαλοῦνται ὅπως καθιστώσι γνωστὸν τοῦτο πρὸς τὴν Διεύθυνσιν.

Τύποις. ΠΕΤΡΑΚΗ—Χανιά